

Soubor map: Historické a současné rozšíření střevlíkovitých brouků (Coleoptera: Carabidae) tribů Dryptini, Zuphiini, Perigonini, Masoreini, Odocanthini a Lebiini v České republice

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Obsah:

Dryptini

Soubor map rozšíření druhu *Drypta dentata* (P. Rossi, 1790) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Zuphiini

Soubor map rozšíření druhu *Parazuphium chevrolatii rebli* Hurka & Pulpán, 1981 (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Polistichus connexus* (Geoffroy in Fourcroy, 1785) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Perigonini

Soubor map rozšíření druhu *Perigona nigriceps* (Dejean, 1831) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Masoreini

Soubor map rozšíření druhu *Masoreus wetterhallii* (Gyllenhal, 1813) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Odocanthini

Soubor map rozšíření druhu *Odocantha melanura* (L., 1767) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Lebiini

Soubor map rozšíření druhu *Cymindis humeralis* (Geoffroy in Fourcroy, 1785) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Cymindis miliaris* (Fabricius, 1801) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Demetrias imperialis* (Germar, 1824) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Dromius quadrimaculatus* (L., 1758) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Lamprias chlorocephalus* (J.J. Hoffmann, 1803) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Lionychus quadrillum* (Duftschmid, 1812) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Microlestes minutulus* (Goeze, 1777) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Paradromius linearis* (Olivier, 1795) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Philorhizus notatus* (Stephens, 1827) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Philorhizus sigma* (P. Rossi, 1790) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Syntomus pallipes* (Dejean, 1825) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Syntomus truncatellus* (L., 1761) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Soubor map rozšíření druhu *Drypta dentata* (P. Rossi, 1790) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Jižní polovina západní palearktídy, zasahuje až do východní a jižní Afriky. V Čechách velmi vzácný a velmi lokální, na Moravě vzácný až ojedinělý, lokálně hojný, v současnosti se druh šíří. Indiferentní k zastínění i vlhkosti: břehy močálů s rákosem, okraje lesů (zvláště lužních), vinice, pole, ruderály, smetiště; nížiny až pahorkatiny (Húrka 1996).

Eurytopní, hygromilní, paludikolní, lužní křoviny, bažinaté břehy (především slaných jezírek), bažiny, vlhké listnaté lesy, Sasko: kamenolomy, pod detritem *Phragmites*, listím a uvolněnou kůrou, pod vrbovým houštím, v chrástí (Koch 1989); eurytopní (Húrka, Veselý & Farkač

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Klabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

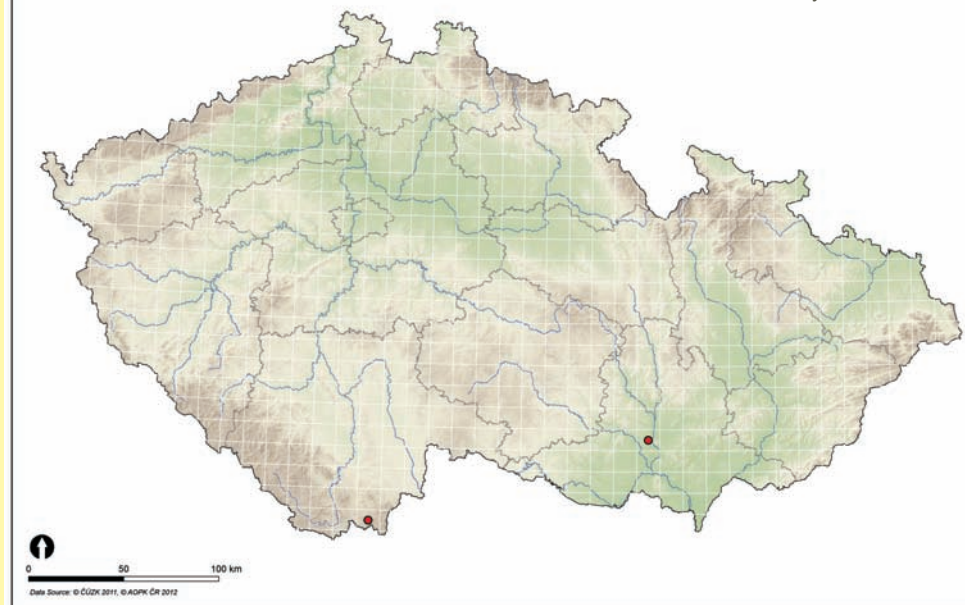
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

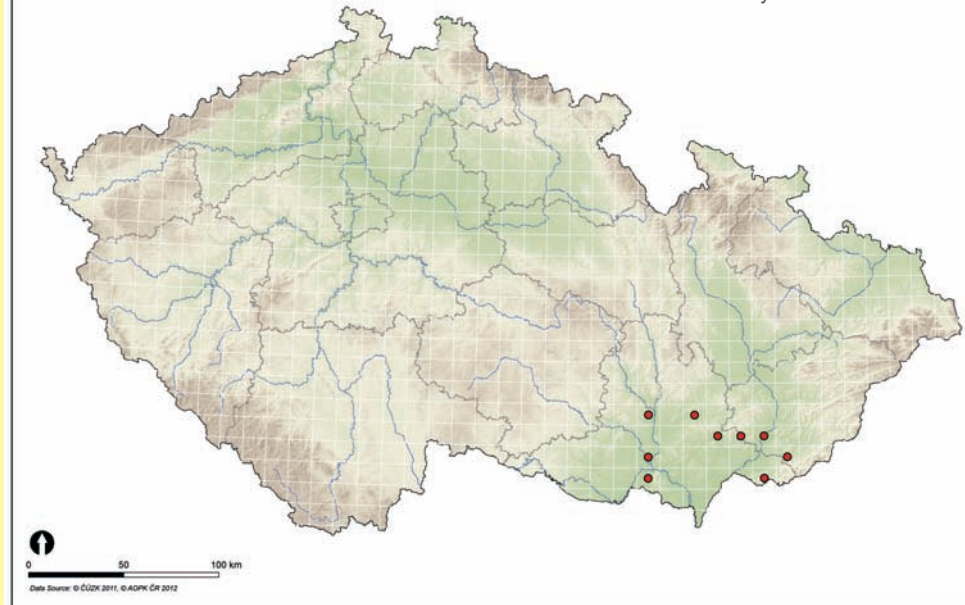
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

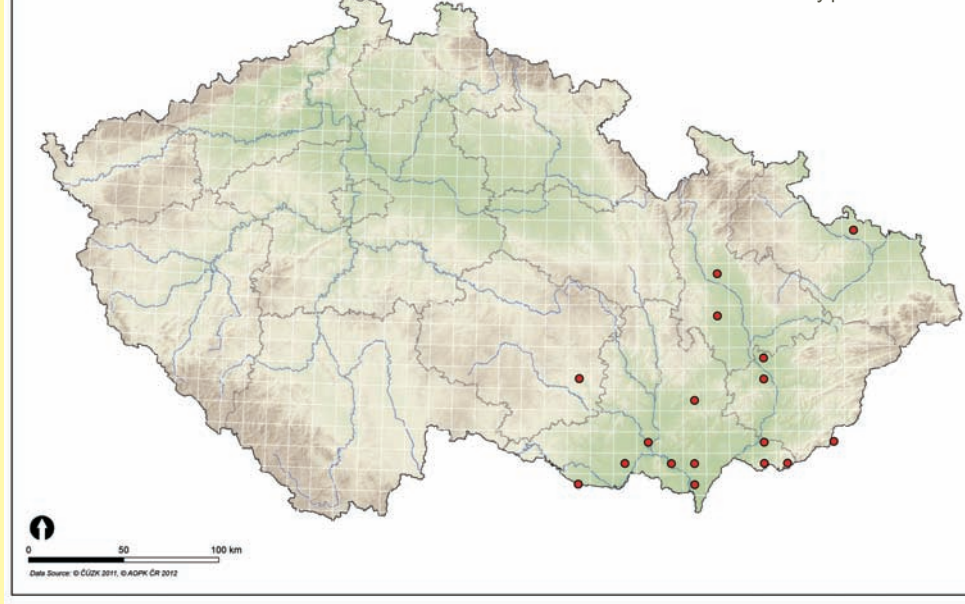
Zaznamenané nálezy do roku 1979

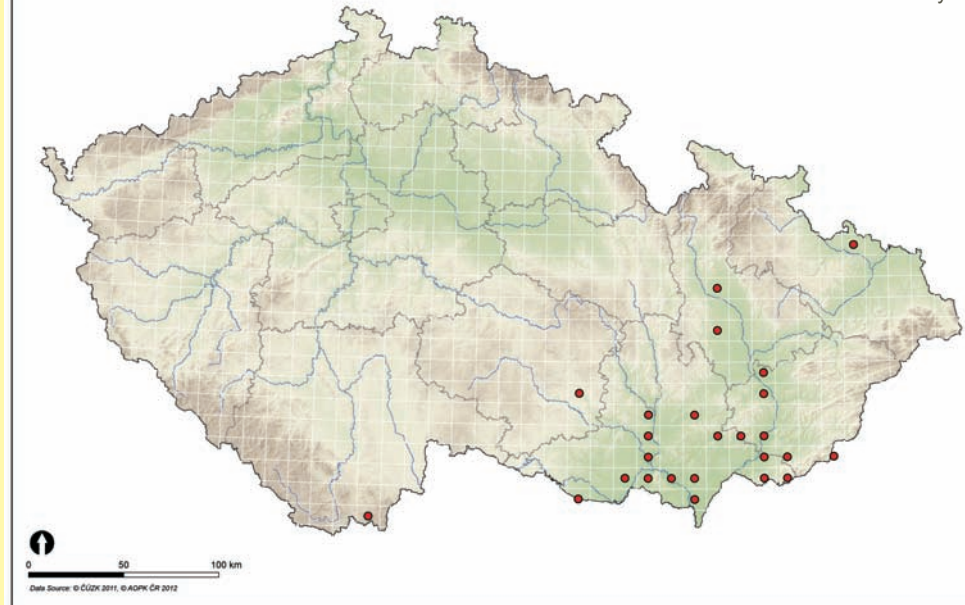
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Parazuphium chevrolatii rebli* Hurka & Pulpán, 1981 (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

P. chevrolatii je rozšířený v euromediteránní a zakavkazské oblasti. V ČR nalezeni jen 2 samci a 1 samice poddruhu *P. chevrolatii rebli* na jediném suchém stepním stanovišti s mírným zastíněním v Lounském středohoří v Čechách (Húrka 1996).

Stenotopní, hygrofilní, ripikolní; na březích pod rostlinným odpadem (Koch 1989).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

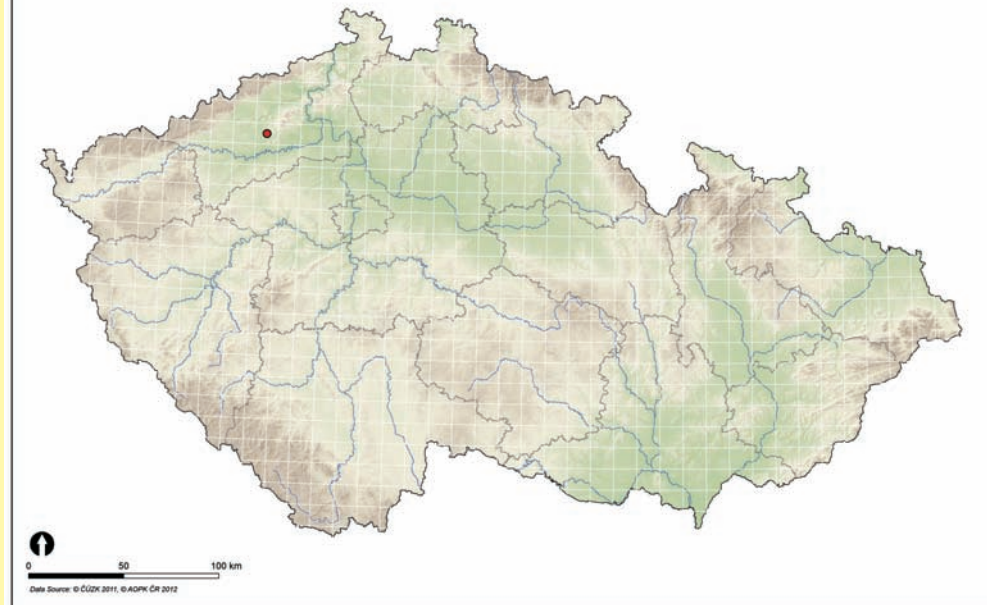
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

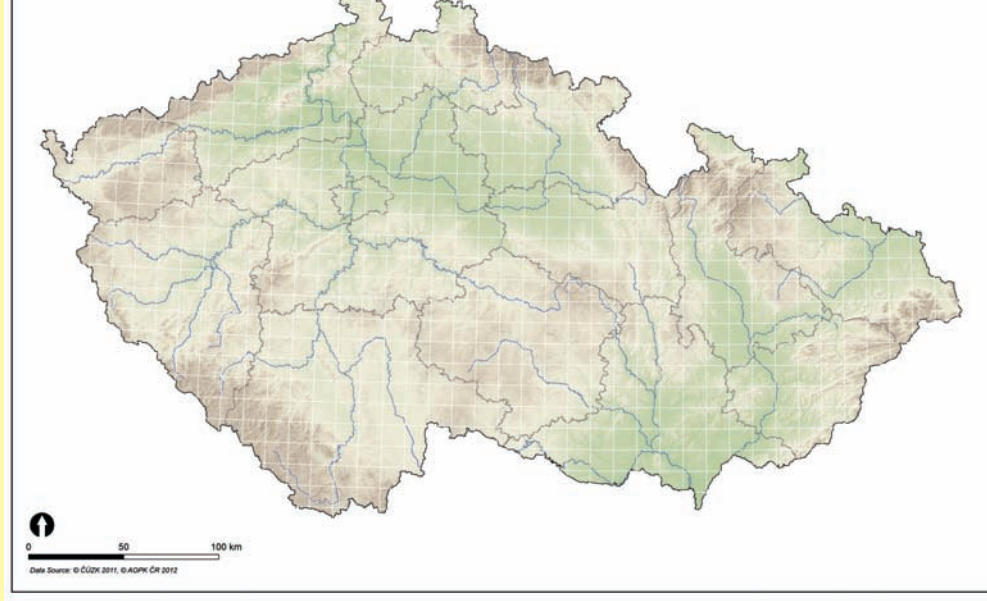
Zaznamenané nálezy do roku 1979

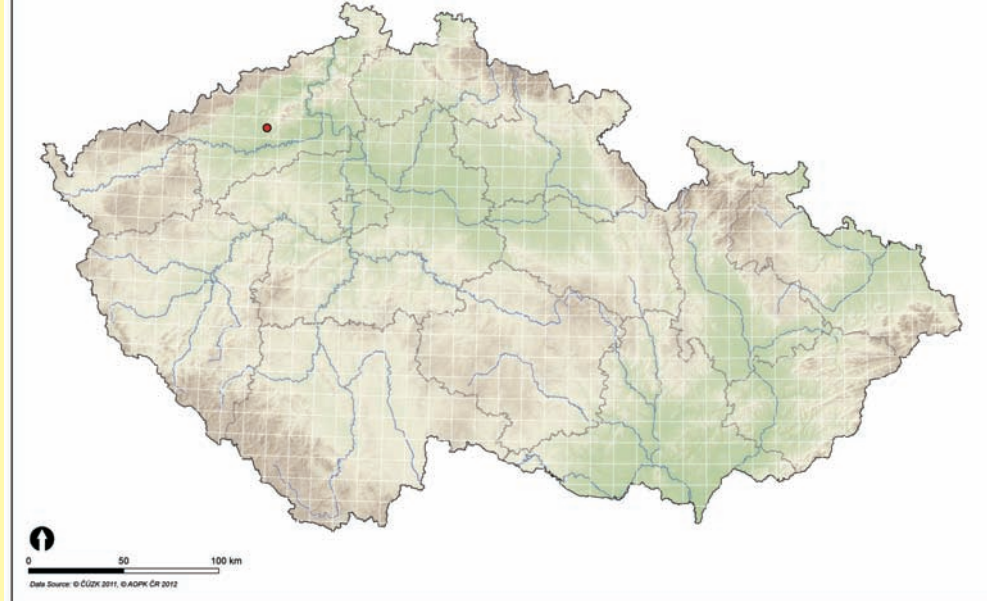
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Polistichus connexus* (Geoffroy in Fourcroy, 1785) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hniřícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina střevlíkovitých druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Druh rozšířený v subtropích a mírném pásmu palearktické oblasti. V Čechách vzácný a velmi vzácný, lokální, na Moravě vzácný až ojedinělý (jen při povodních velmi lokálně hojný). Na suchých až polovlhkých stanovištích bez zastínění: stepi, louky; nížiny až pahorkatiny (Hůrka 1996).

Eurytopní; v teplých oblastech, bahnitě břežní tekoucích vod; v detritu (Koch 1989); reliktní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

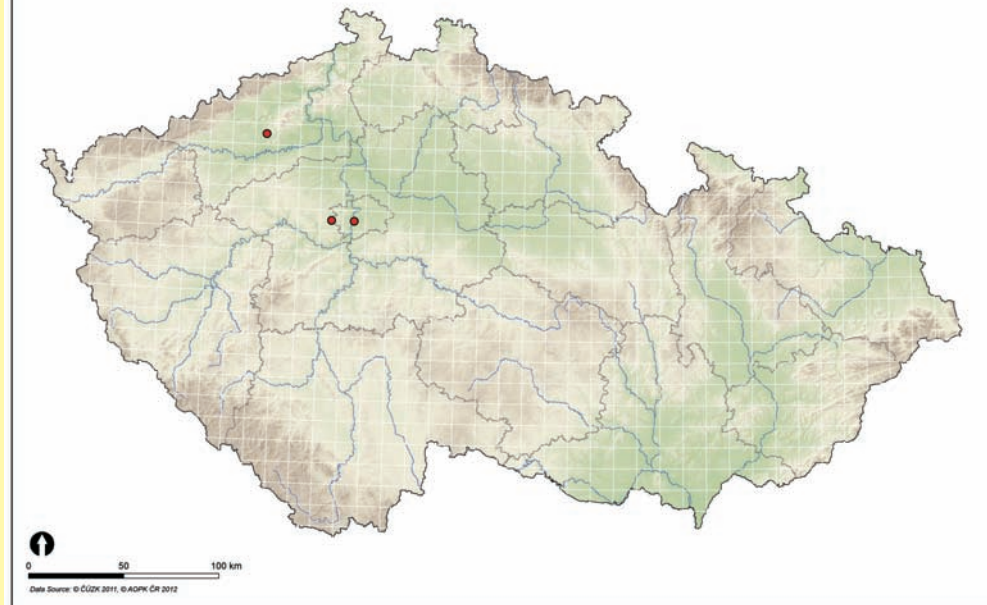
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

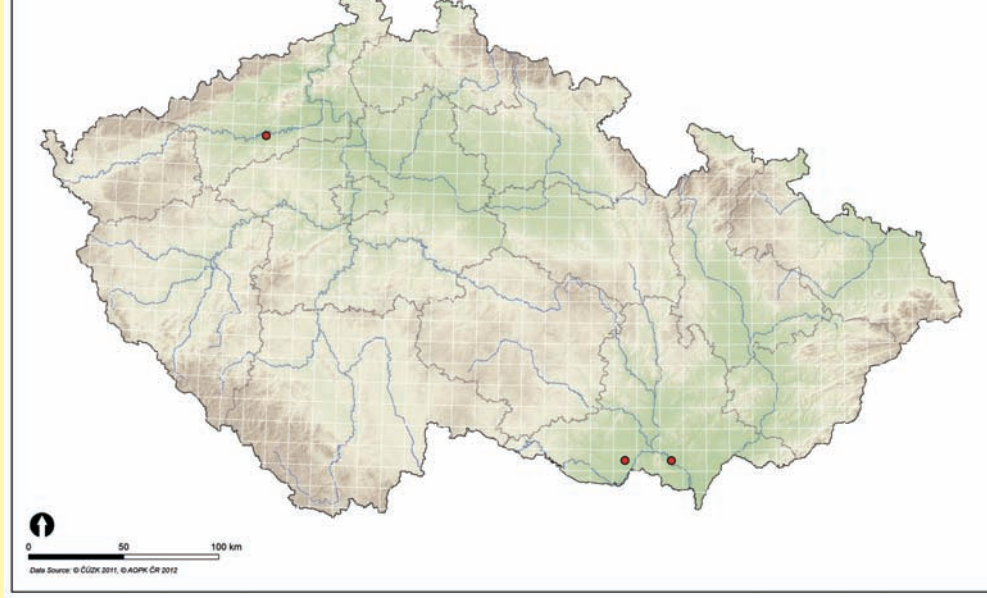
Zaznamenané nálezy do roku 1979

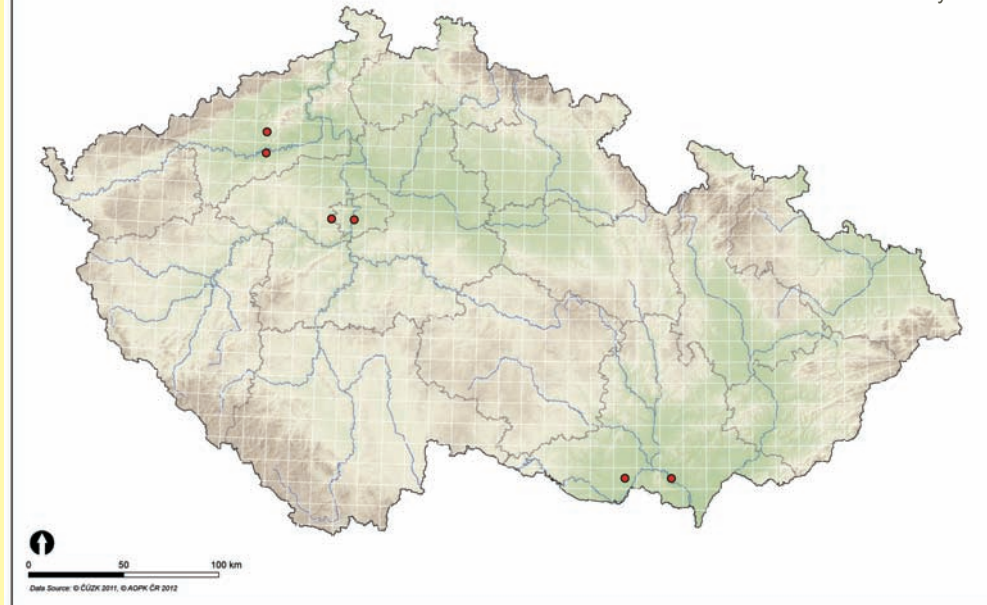
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Perigona nigriceps* (Dejean, 1831) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina střevlíkovitých druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Kosmopolitně rozšířený, ve střední Evropě znám od roku 1902; v ČR vzácný až velmi vzácný, jen velmi lokálně a sporadicky čas od času hojný. Komposty, hromady tlejících rostlinných zbytků, stromové houby; nížiny až pahorkatiny (Hůrka 1996).

Eurytopní, termofilní, většinou synantropní, fyto-detritofilní; zahrady, ruderály, smetiště, stodoly, v kvasících hničících rostlinných zbytcích: komposty, sláma, piliny (Koch 1989); eurytopní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

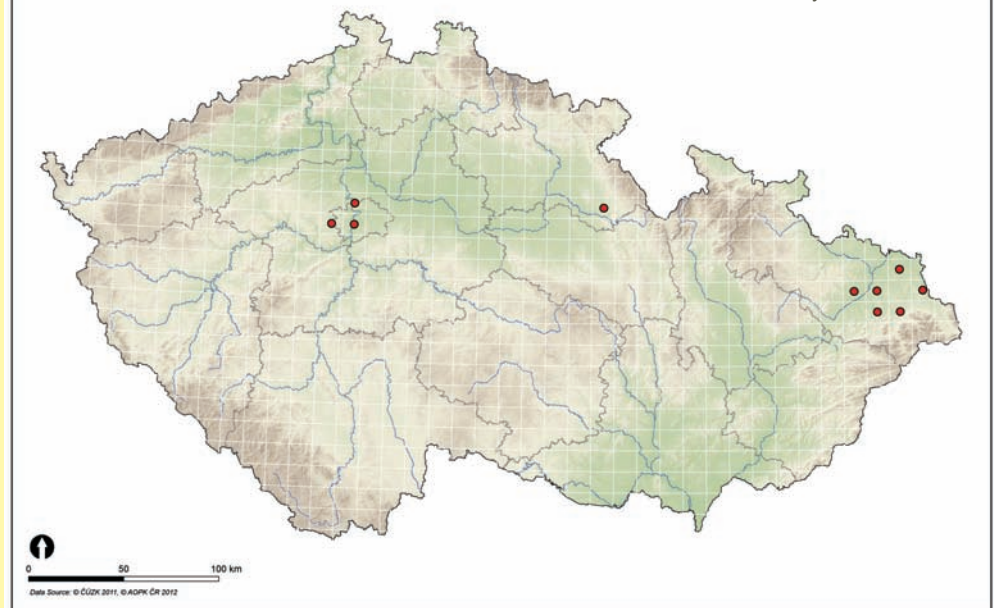
Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406-411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

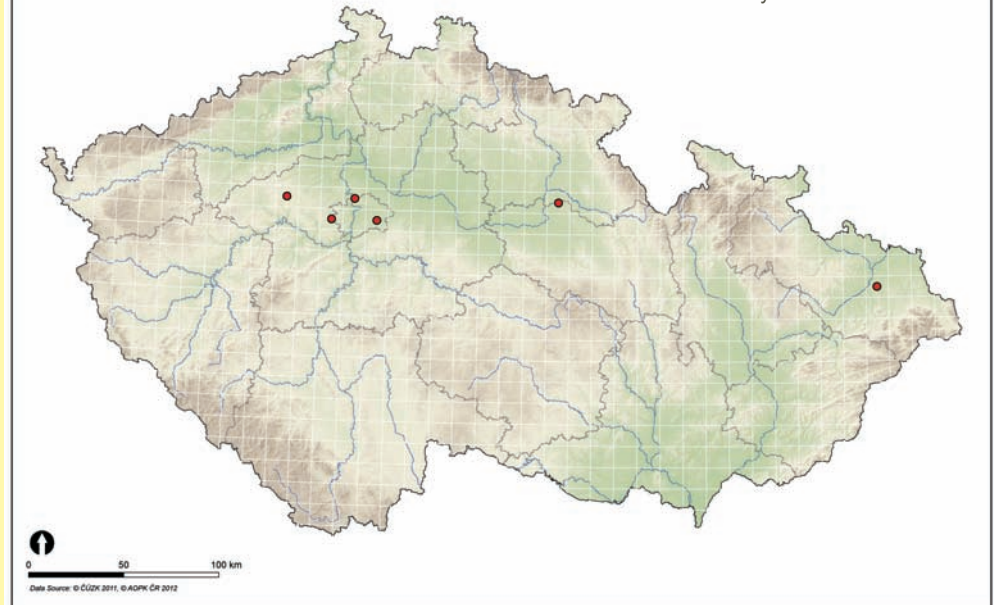
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

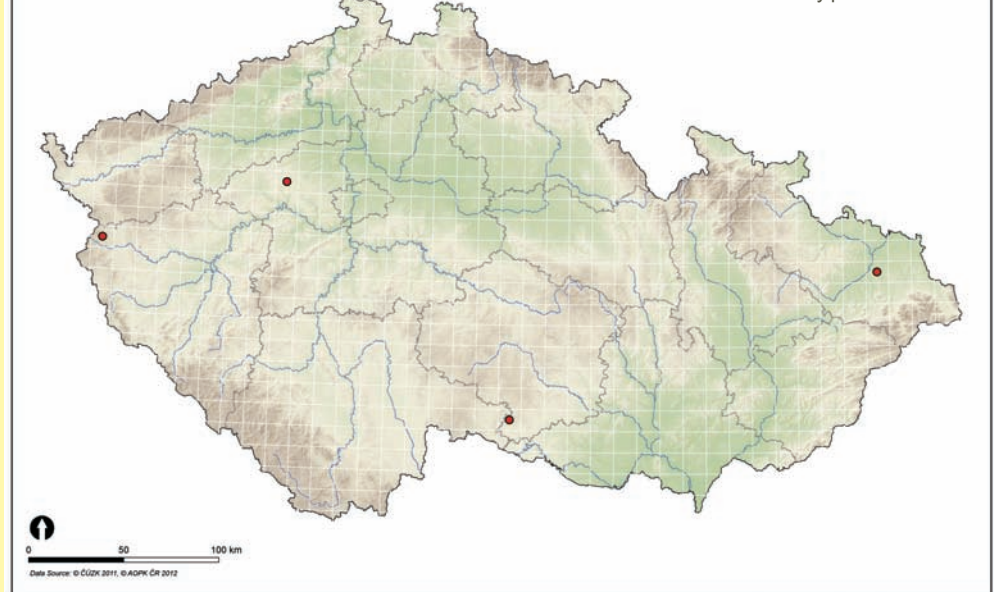
Zaznamenané nálezy do roku 1979

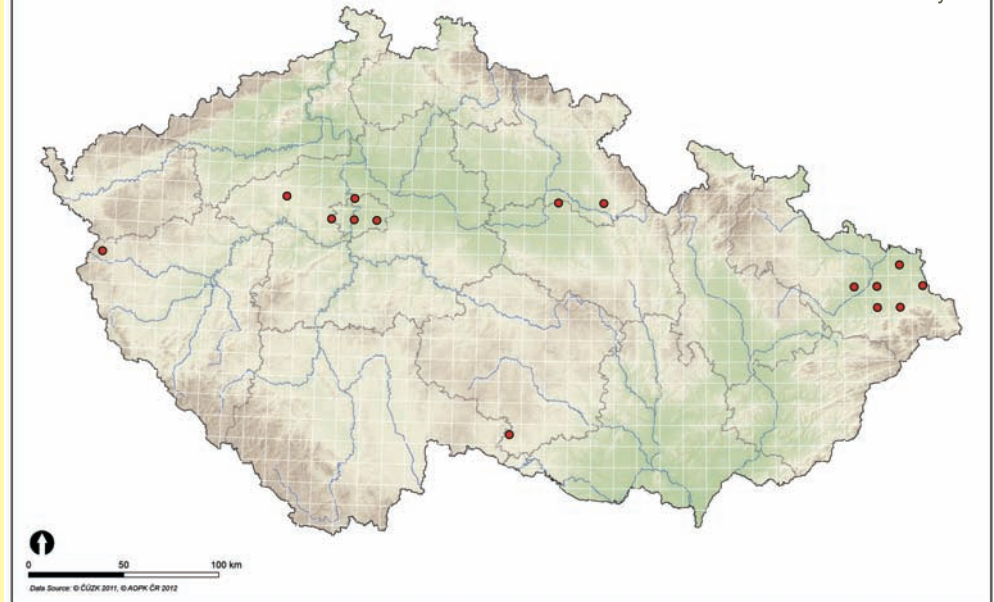
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Masoreus wetterhallii* (Gyllenhal, 1813) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadují zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh, v ČR vzácný na suchých až velmi suchých stanovištích bez zastínění: stepi, pískové duny; nížiny až pahorkatiny (Hůrka 1996).

Stenotopní, psamofilní; písčité duny, jehličnaté lesy na písčích, suché trávníky na písku; písčité pole a ruderální plochy s nízkou vegetací; pod mechem, listovými růžicemi jestřábníků (*Hieracium*) a v detritu vřesu (*Calluna*) (Koch 1989); reliktní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

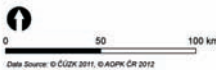
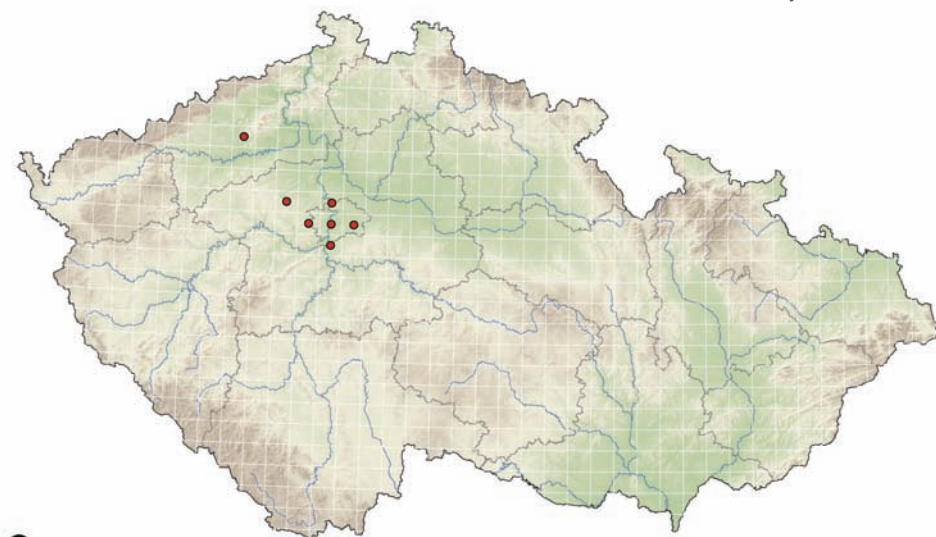
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

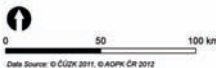
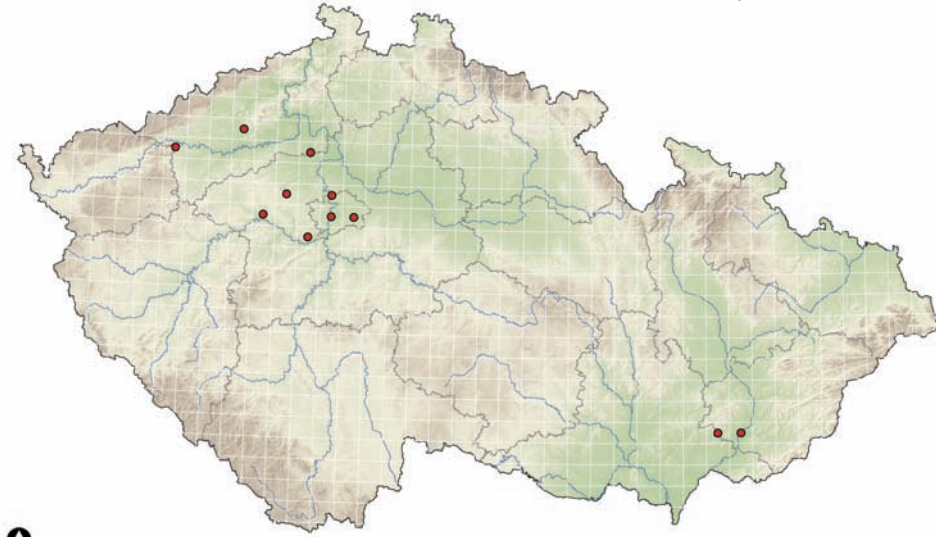
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

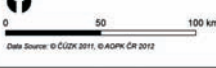
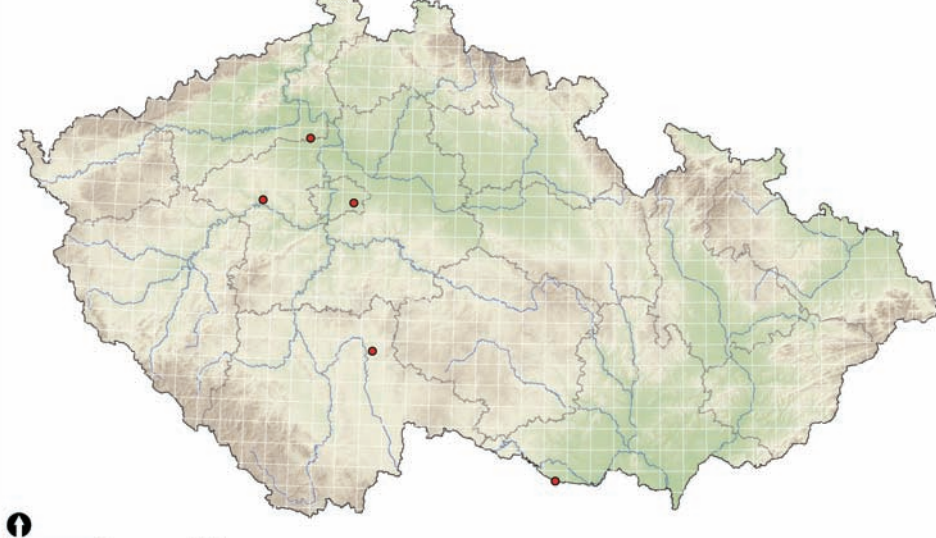
Zaznamenané nálezy do roku 1979

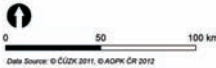
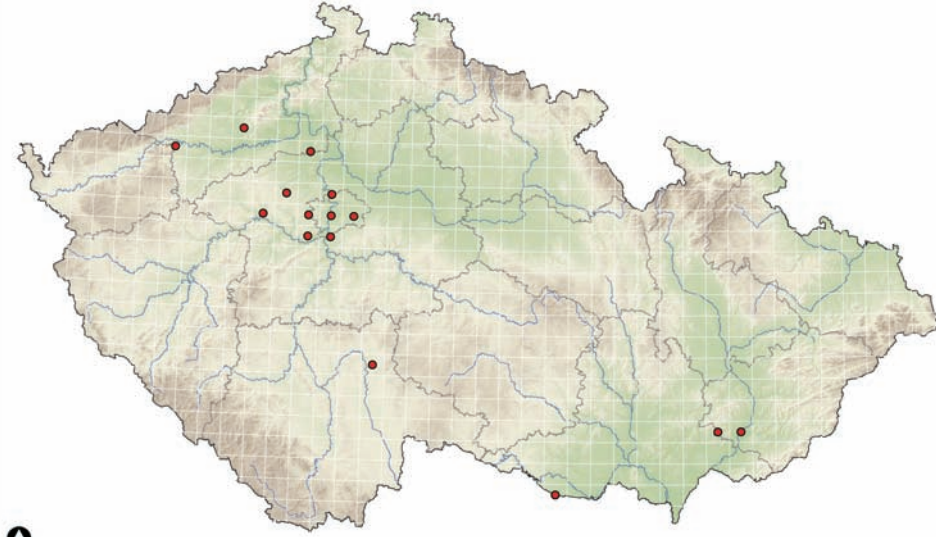
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Odacantha melanura* (L., 1767) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh, v ČR hojný v rákosových porostech vod a močálů; nížiny až pahorkatiny (Húrka 1996).

Stenotopní, hygroliní, paludikolní, rákosové bažiny, bažinaté břehy eutrofizovaných vod na jílích, na *Phragmites* a *Typha*, v detritu, v dutých stoncích mokřadních rostlin (Koch 1989); adaptabilní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

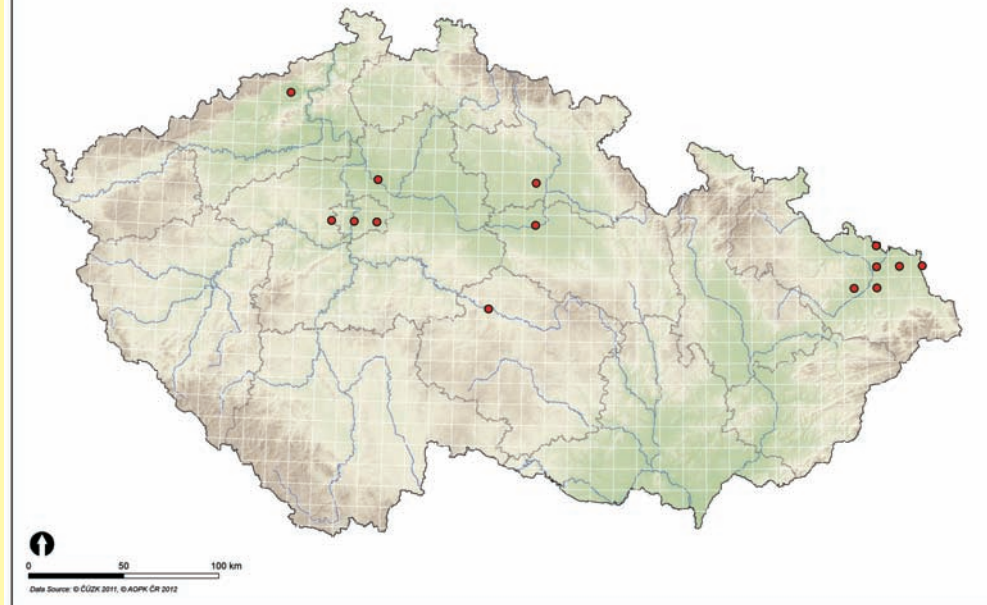
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

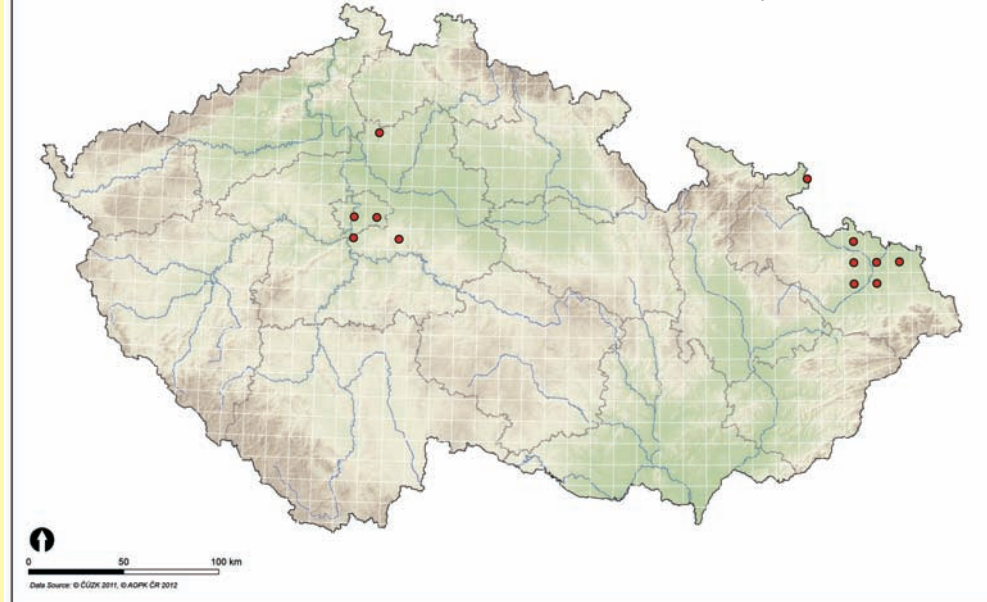
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

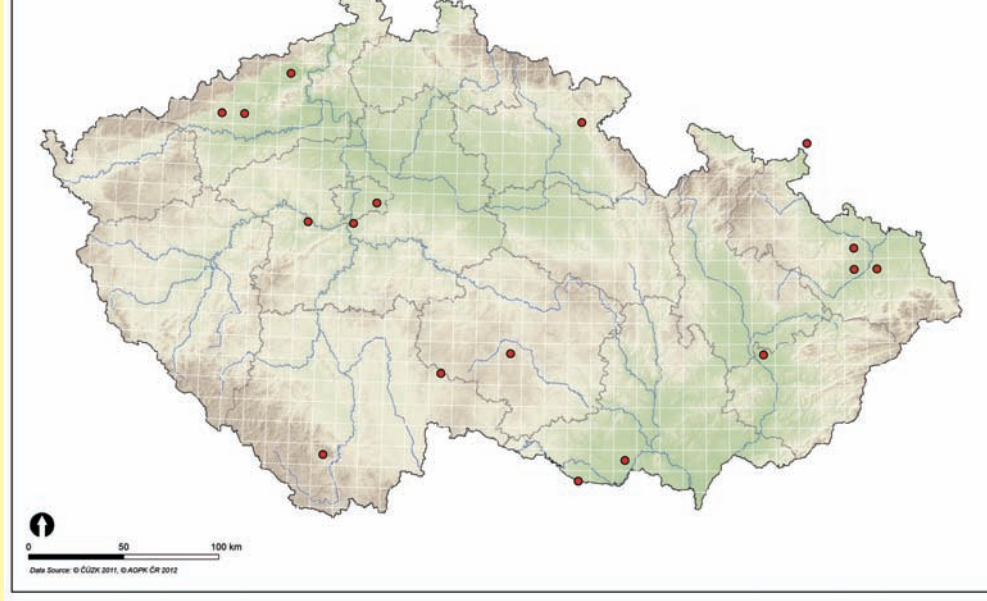
Zaznamenané nálezy do roku 1979

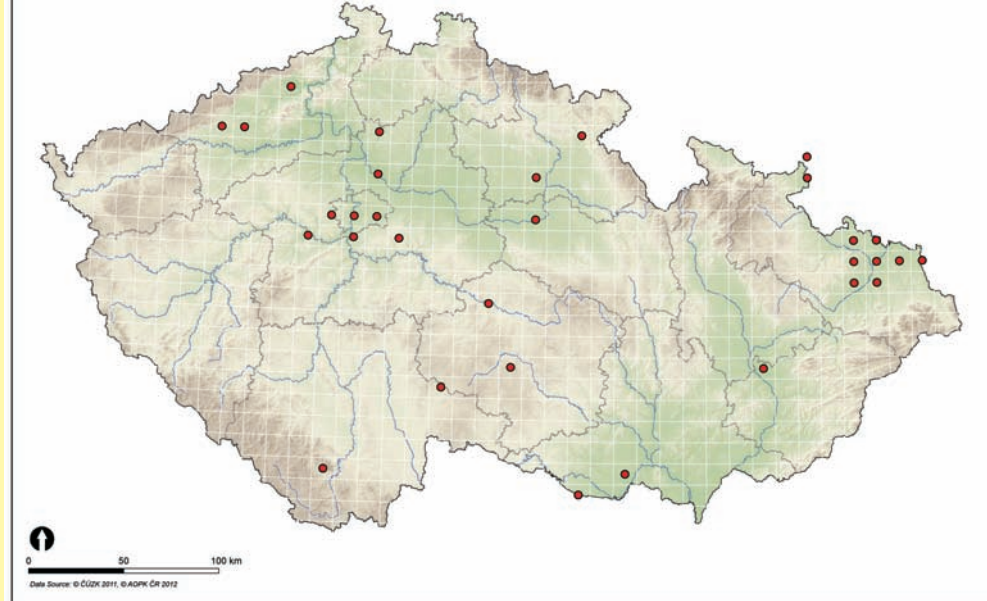
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Cymindis humeralis* (Geoffroy in Fourcroy, 1785) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina střevlíkovitých druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Evropa bez severu, jih západní Asie, severní Afrika. V ČR hojný až ojedinělý na suchých stanovištích bez zastínění: stepi, lesostepi, pastviny; nížiny až hory, často v pahorkatinách (Hůrka 1996).

Eurytopní, xerofilní; jehličnaté lesy na písčité půdě, vřesoviště, písčité duny, písčité louky, suché prosluněné okraje lesů, horské pastviny; pod trsy trávy, mechem, vřesem (*Calluna*), detritem a klestem (Koch 1989); adaptabilní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

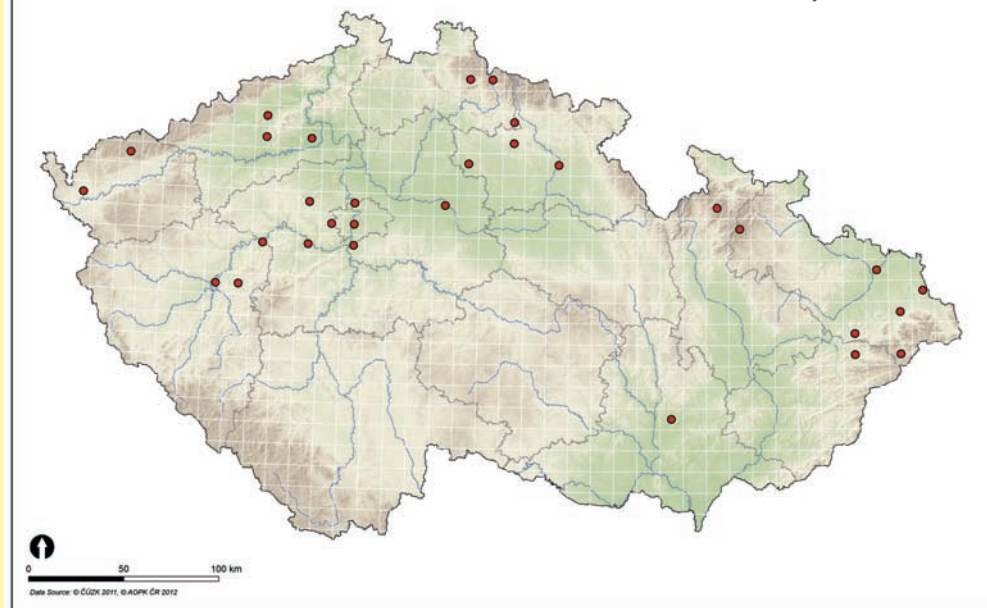
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

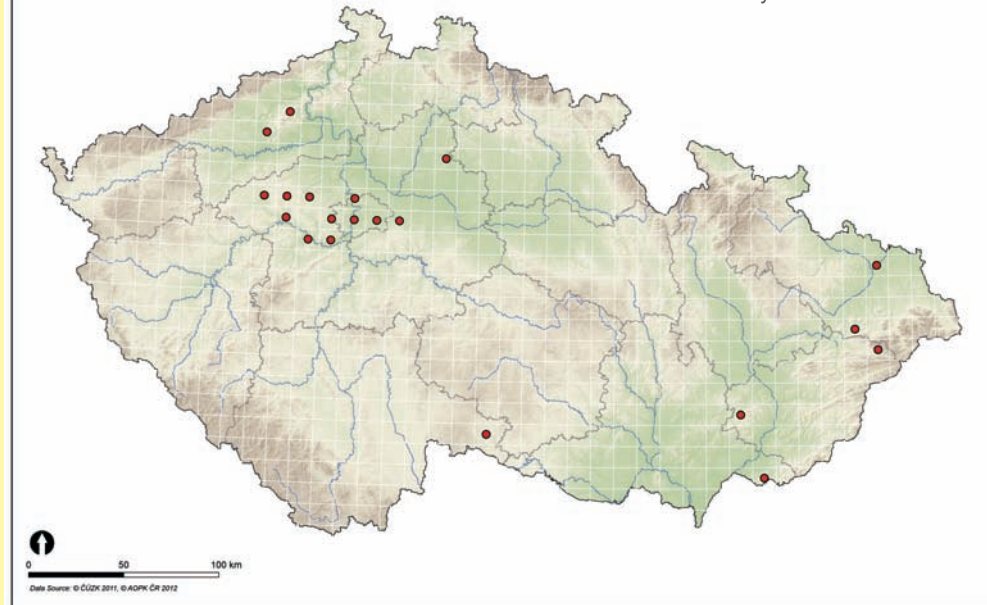
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

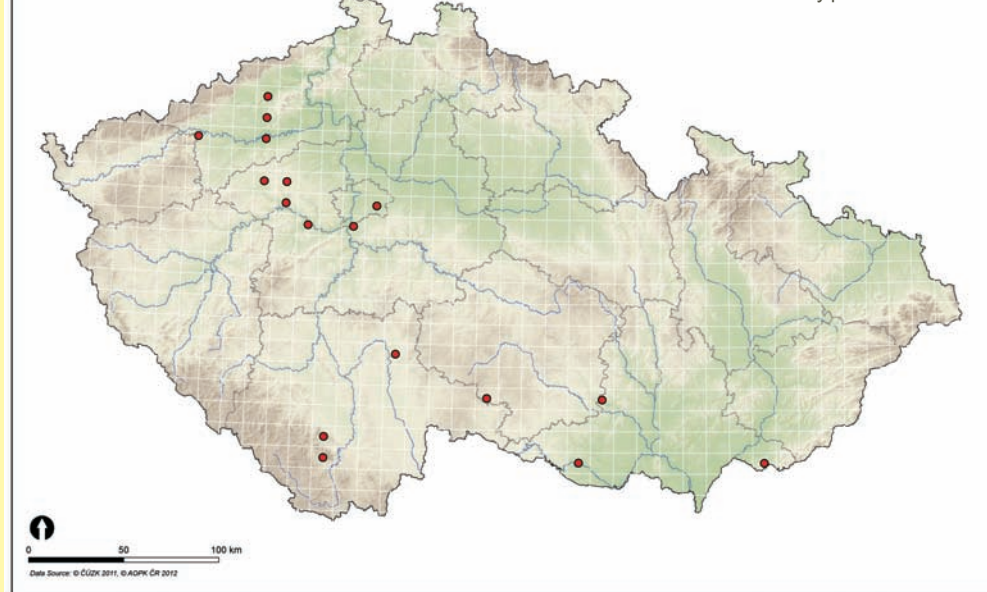
Zaznamenané nálezy do roku 1979

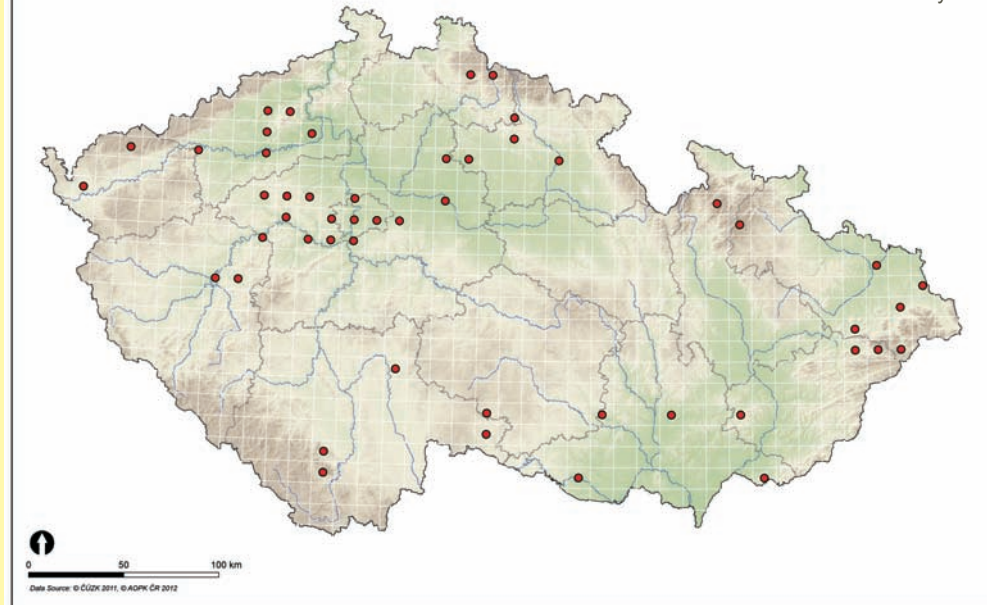
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Cymindis miliaris* (Fabricius, 1801) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Jižní Evropa, jihovýchod střední Evropy, Malá Asie, jihozápadní Sibiř. V Čechách velmi vzácný a velmi lokální, pravděpodobně vymírající, na Moravě vzácný a velmi lokální. Na velmi suchých a suchých stanovištích bez zastínění: stepi, zvláště skalní; nížiny až pahorkatiny (Hůrka 1996).

Stenotopní, xerofilní; suché trávníky, pískovny, lesy na kamenitopísčité půdě (Koch 1989); reliktní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

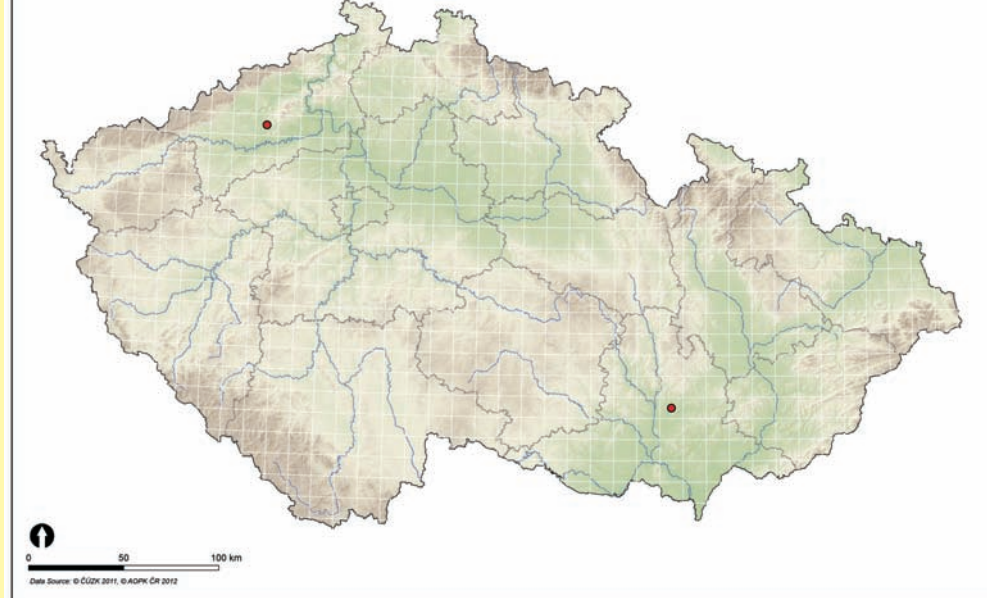
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

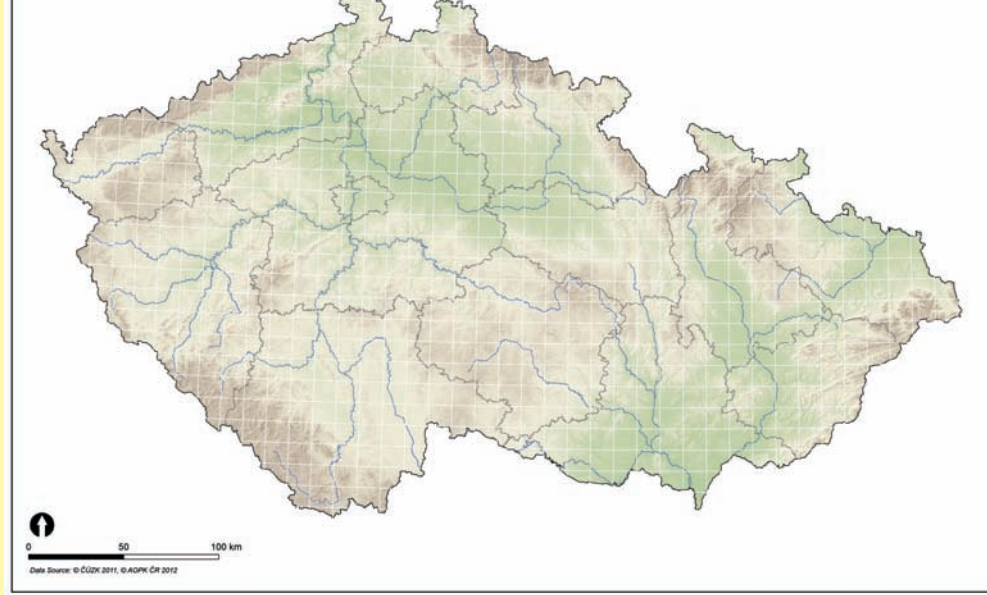
Zaznamenané nálezy do roku 1979

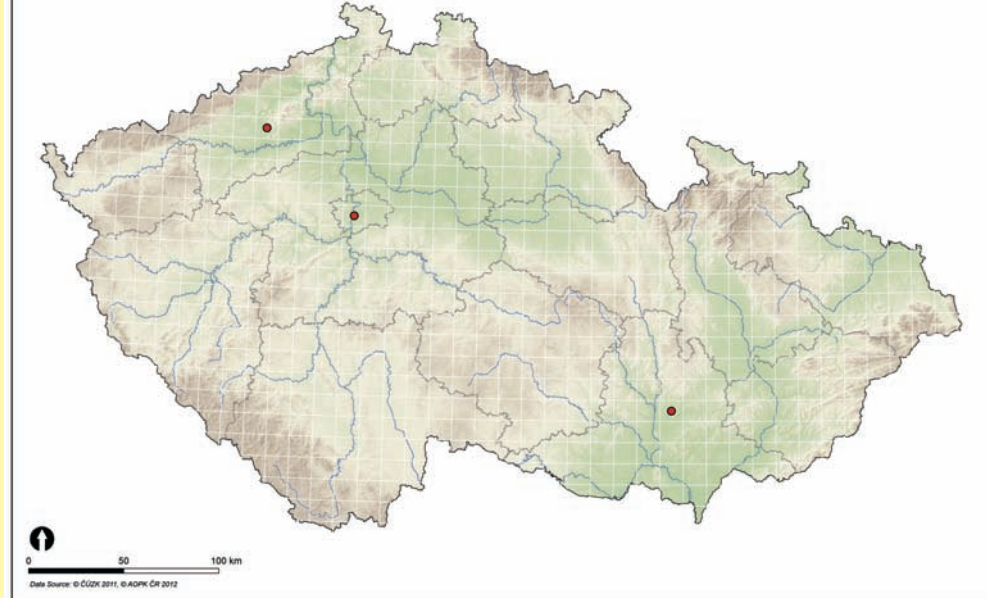
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Demetrias imperialis* (Germar, 1824) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh zasahující do Střední Asie. V ČR hojný v rákosinách močálů a stojatých vod; nížiny až pahorkatiny (Hůrka 1996).

Stenotopní, hygromilní, paludikolní; bažiny, bažinaté jílovité břehy eutrofních stojatých vod; v detritu; na *Phragmites* a *Carex* (Koch 1989); adaptabilní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

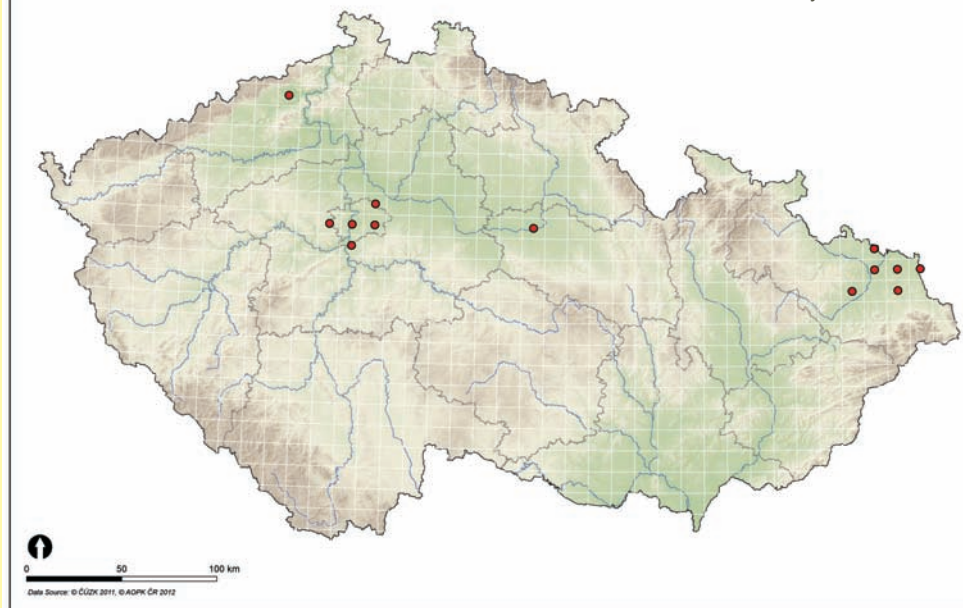
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

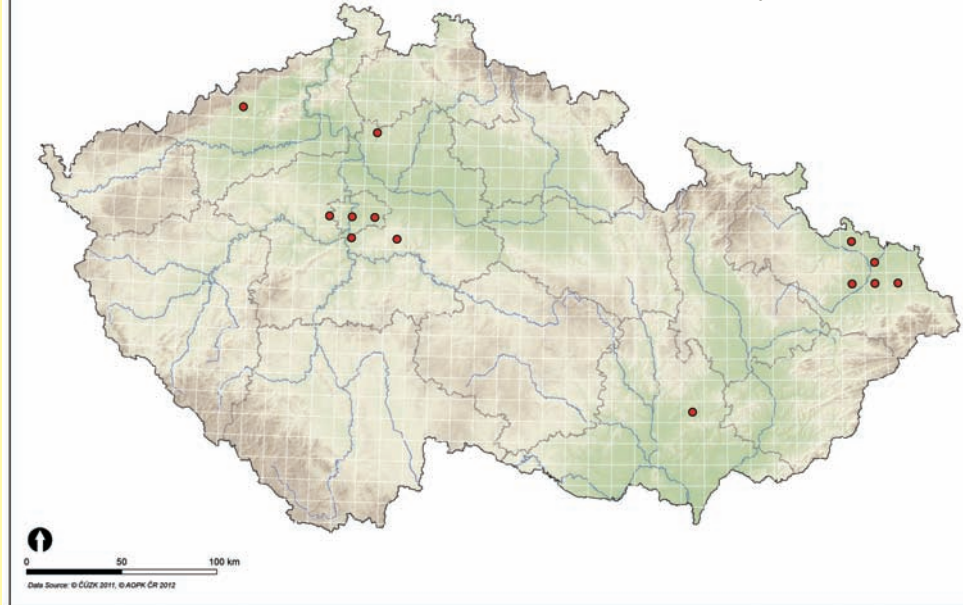
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

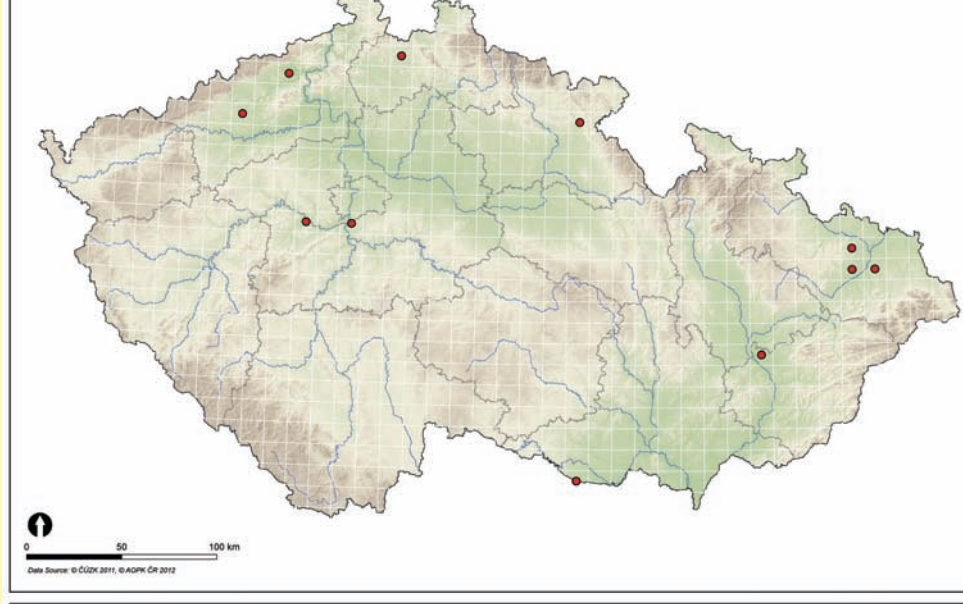
Zaznamenané nálezy do roku 1979

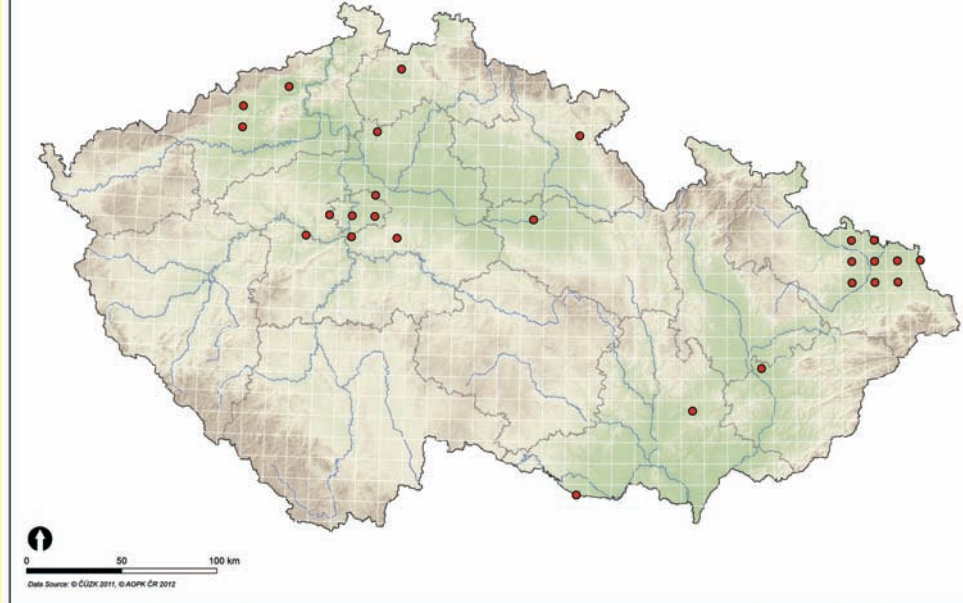
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Dromius quadrimaculatus* (L., 1758) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Eurokavkazský druh. V ČR obecný v lesích, na jejich okrajích, v alejích i na osamocených stromech; nižší až podhůří (Hůrka 1996).

Eurytopní, silvikolní, kortikolní, lesy, okraje lesů, říční nivy, stepi, pod kůrou, listím, kmene porostlými mechem a chřastím, na křovinách, potravina: larvy a kukly Scolitidae (Koch 1989); adaptabilní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Klabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

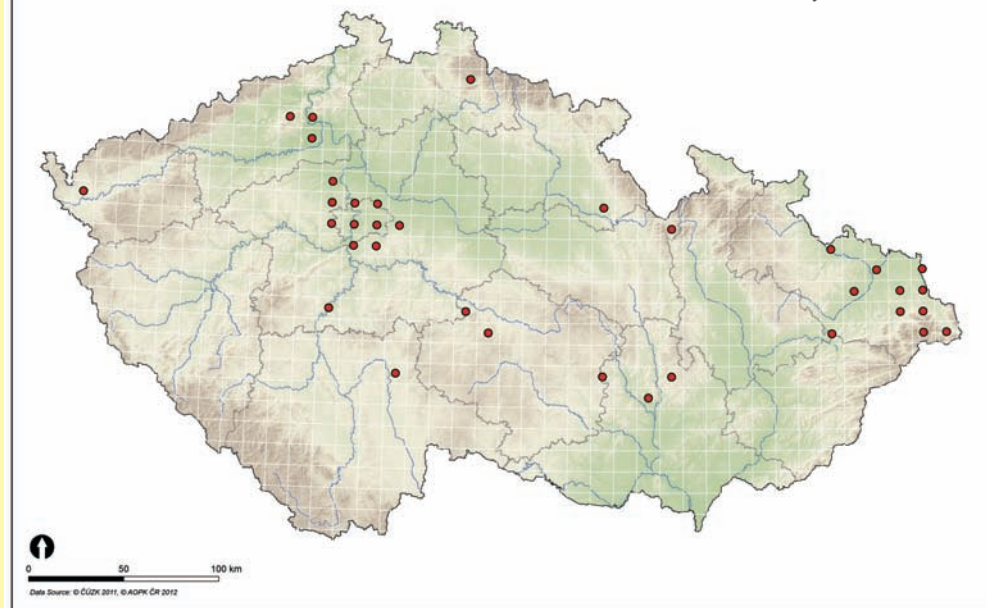
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

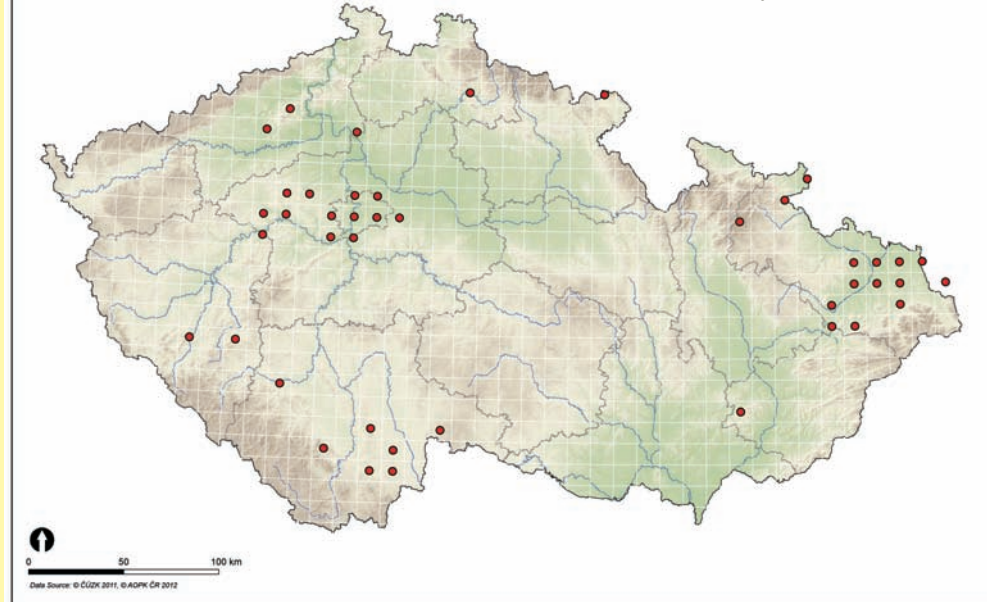
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

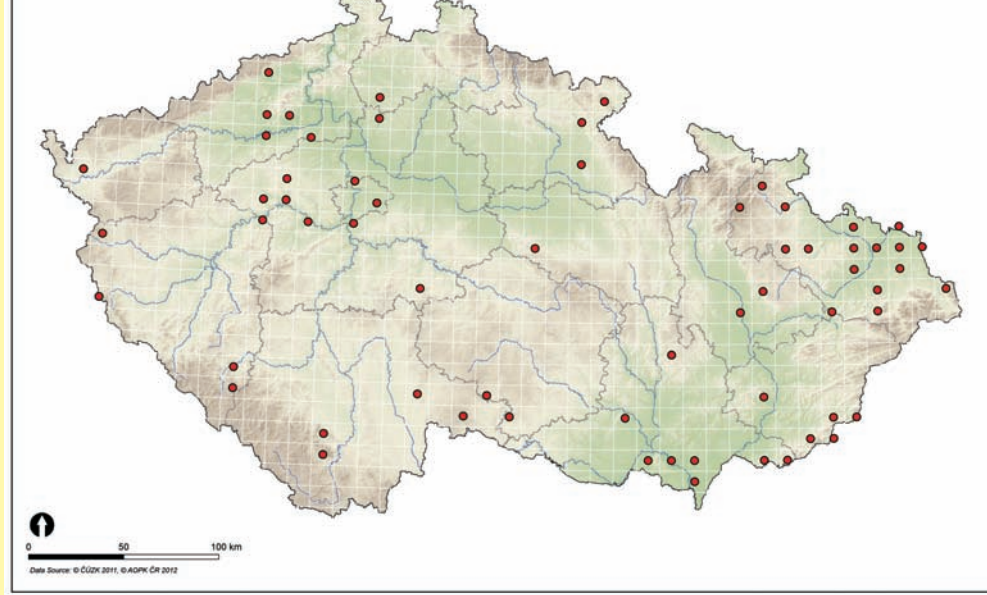
Zaznamenané nálezy do roku 1979

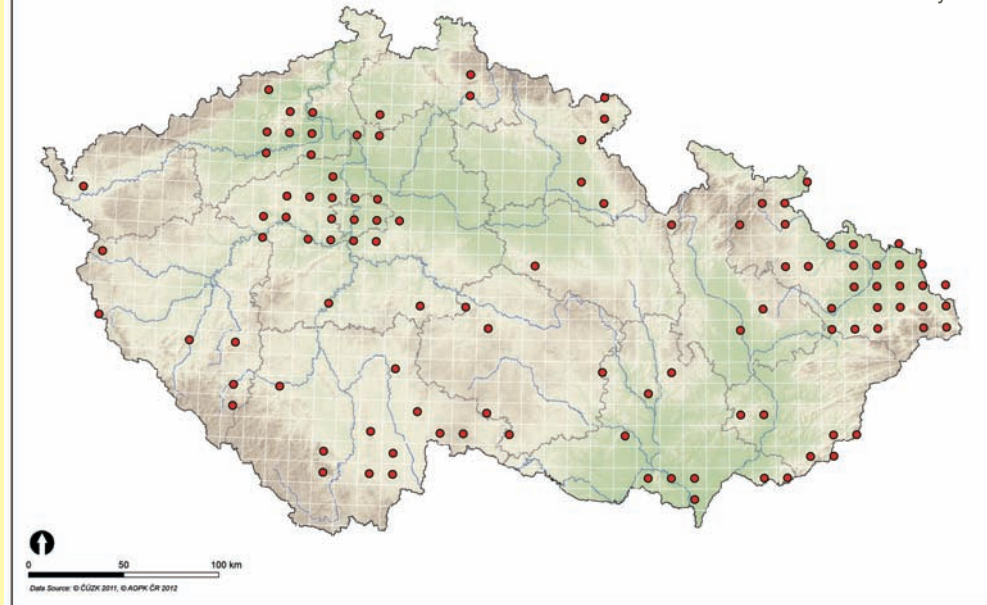
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Lamprias chlorocephalus* (J.J. Hoffmann, 1803) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina střevlíkovitých druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh zasahující po Střední Asii a střední Sibiř. V ČR ojediněle na suchých až polovlhkých stanovištích bez zastínění: louky, pole, meze, pastviny; nejčastěji v pahorkatinách, nížiny až hory, larvy tohoto druhu se živí mandelinkami z podčeledi Chrysomelinae (Hůrka 1996).

Eurytopní, xerofilní, herbikolní, stepi, suché stráně, pískovny, kamenolomy, suché okraje lesů, louky, na keřích, bylinách a travách (často na *Sarothamnus*), pod listím, mechem, detritem a uvolněnou kůrou (Koch 1989); adaptabilní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

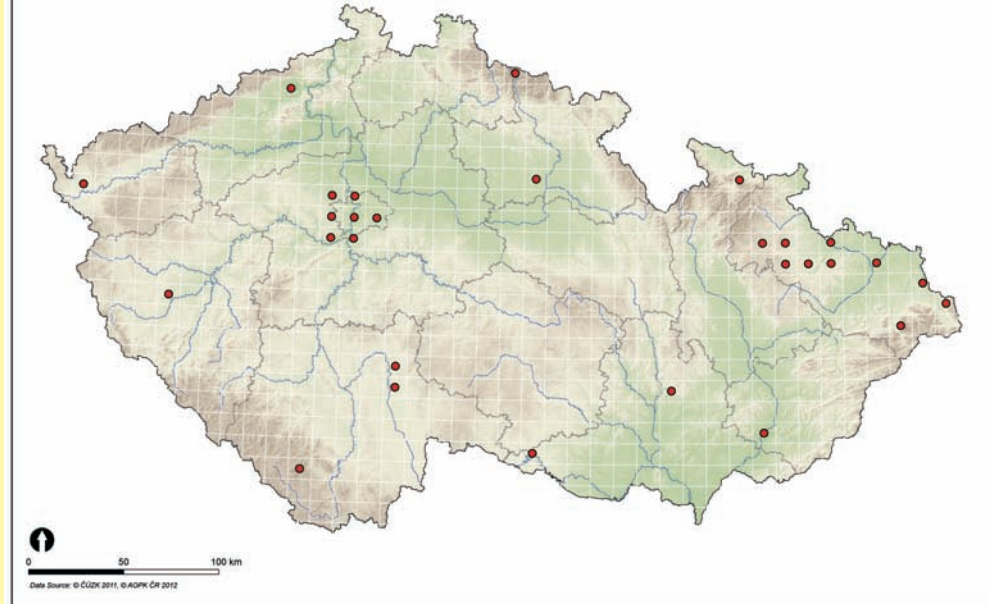
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

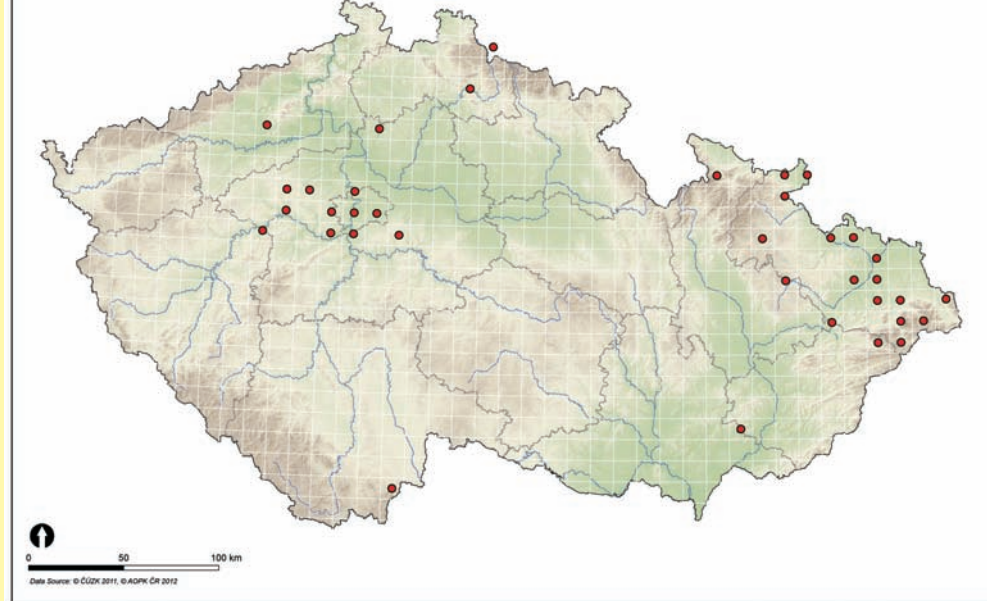
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

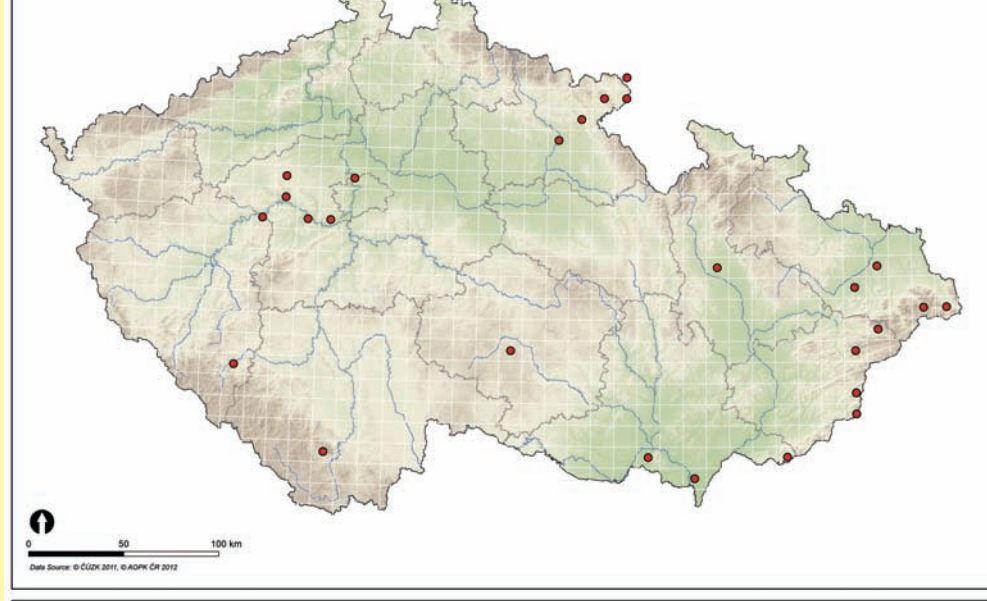
Zaznamenané nálezy do roku 1979

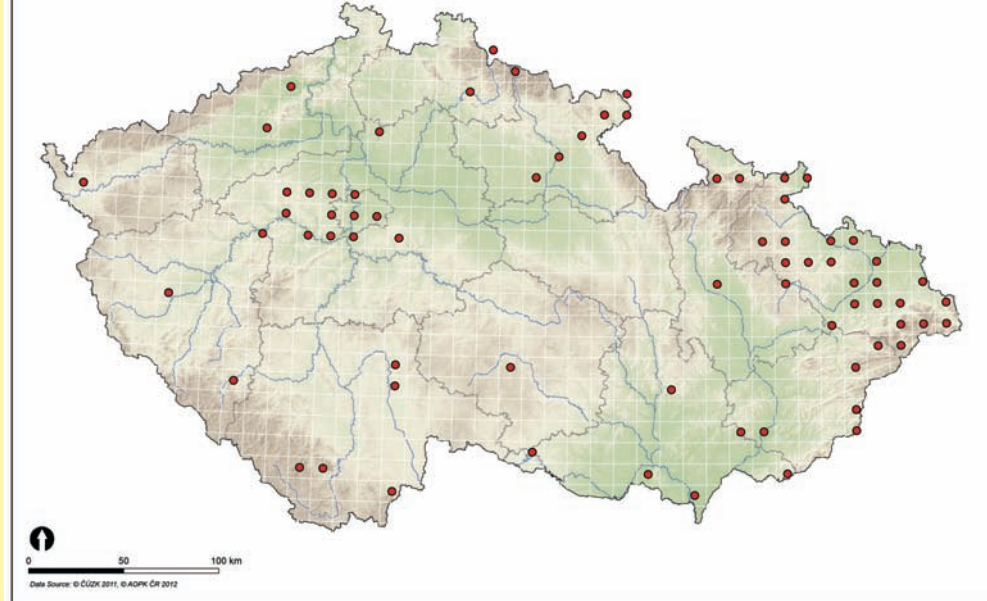
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Lionychus quadrillum* (Duftschmid, 1812) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považovány za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Rozšířen ve značné části kontinentální Evropy. V ČR ojedinelý, lokálně hojný, především na nezastíněných písčitých březích vod; nížiny až podhůří (Húrka 1996).

Stenotopní, xerofilní, ripikolní; písčitoštěrkovité břehy jezer a tekoucích vod, šterkovny, mezi šterkem (Koch 1989); adaptabilní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

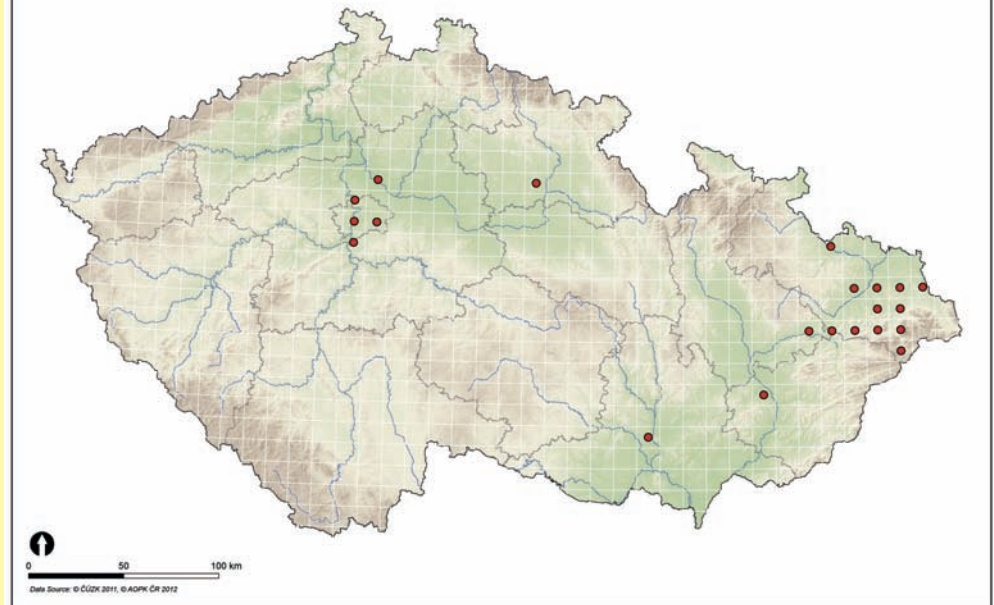
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

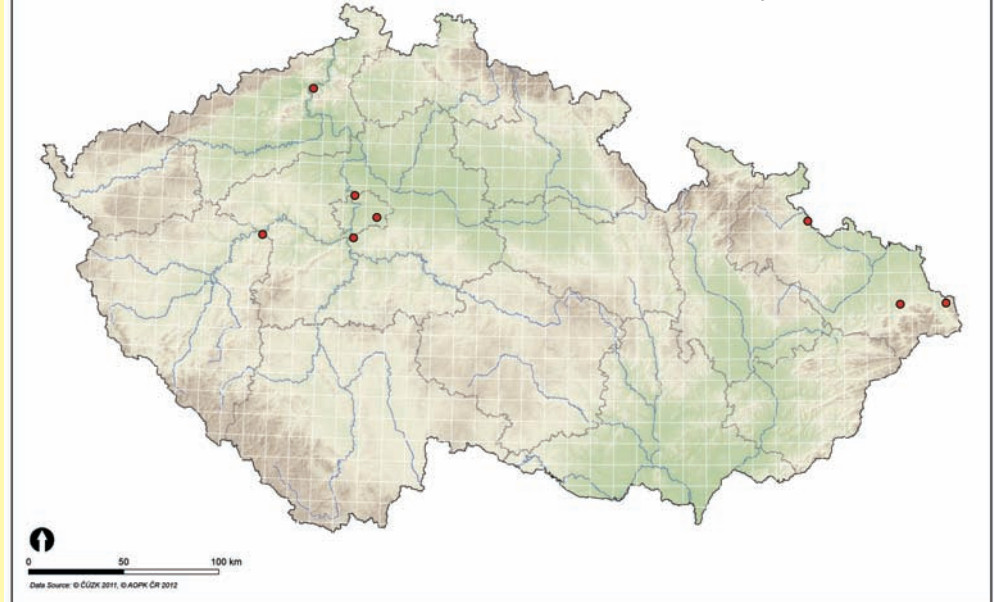
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

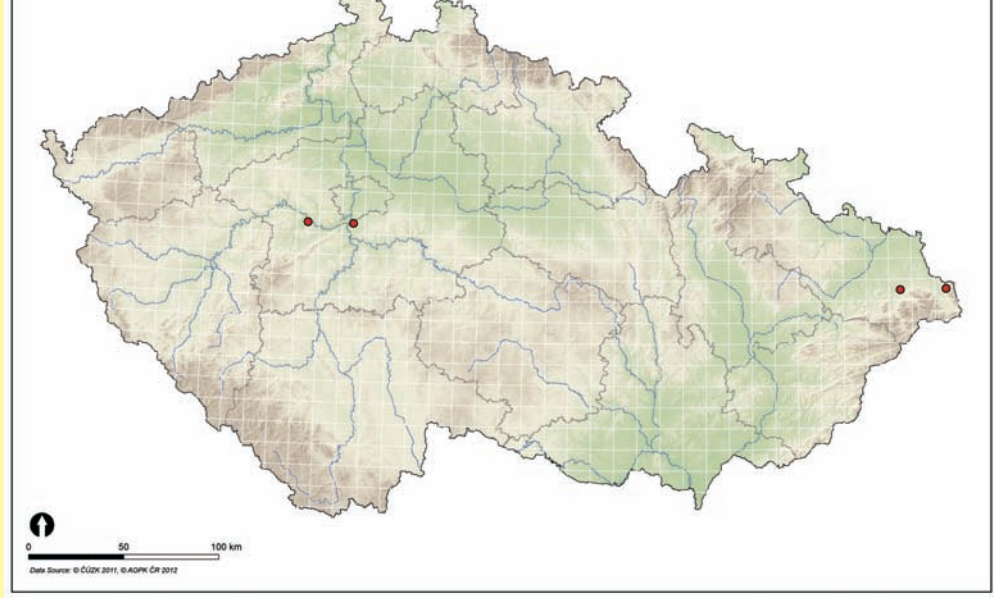
Zaznamenané nálezy do roku 1979

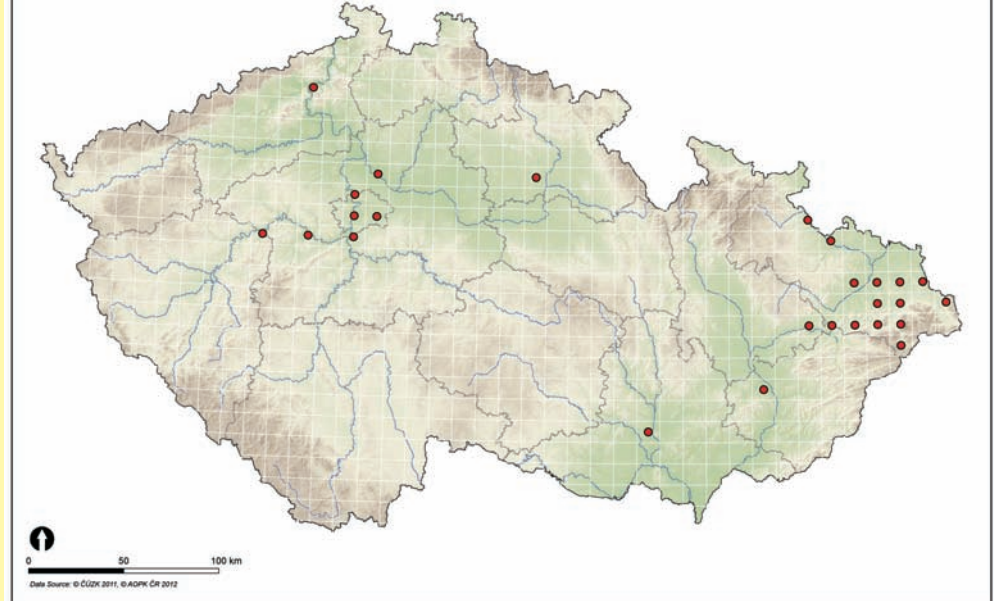
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Microlestes minutulus* (Goeze, 1777) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Palearktický druh zavlečený do Severní Ameriky a Indie. V ČR hojný, eurytopní, indifferenční k zastínění; stepi, lesy, nížiny až hory, často v pahorkatinách (Húrka 1996).

Eurytopní, xerofilní, heliofilní, vyhřáté stráně, vinice, kamenolomy, cihelny, slunné náspy cest, písčité pole a ruderaly, pod mechem, detritem, listím a drny (Koch 1989); eurytopní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Klabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

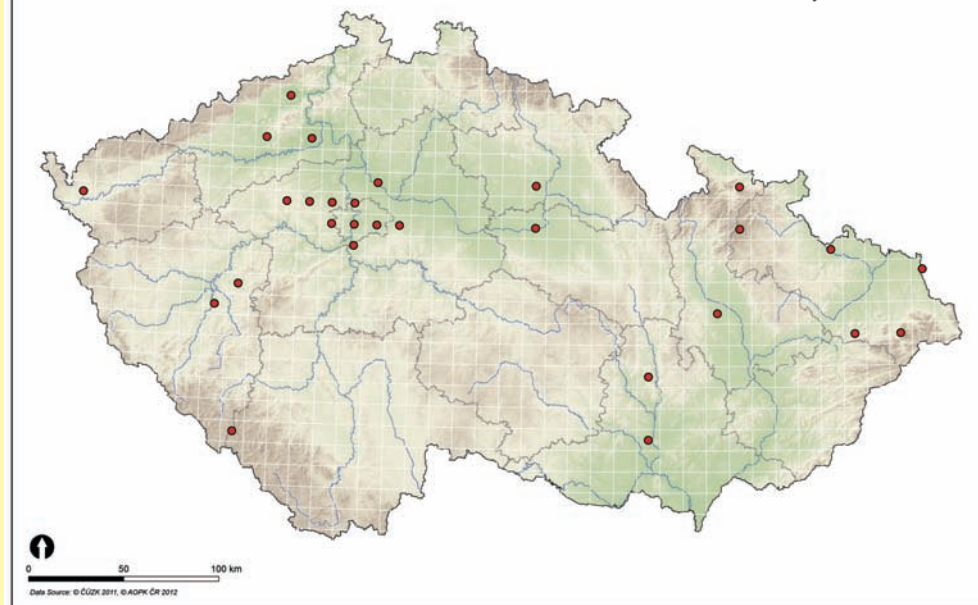
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

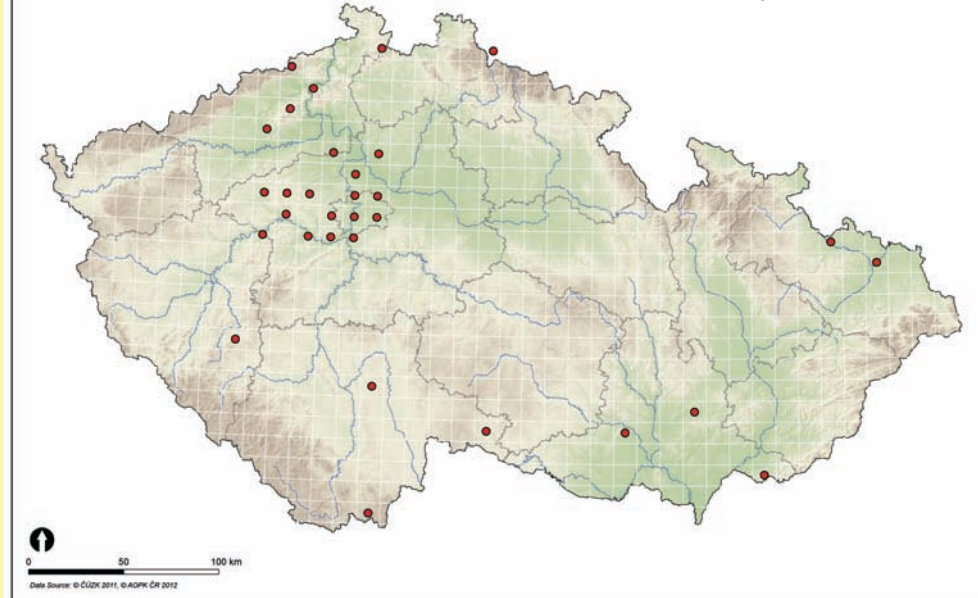
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

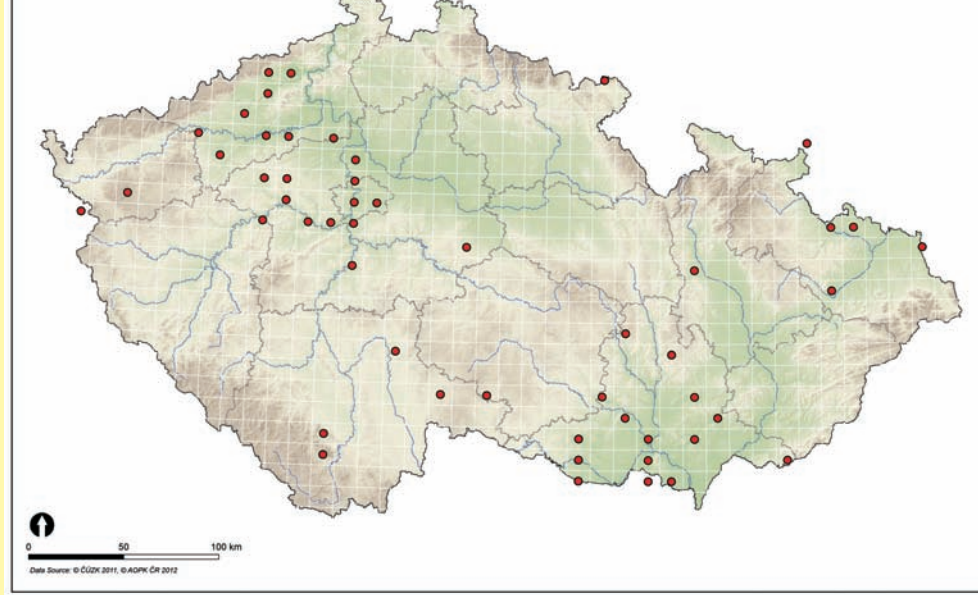
Zaznamenané nálezy do roku 1979

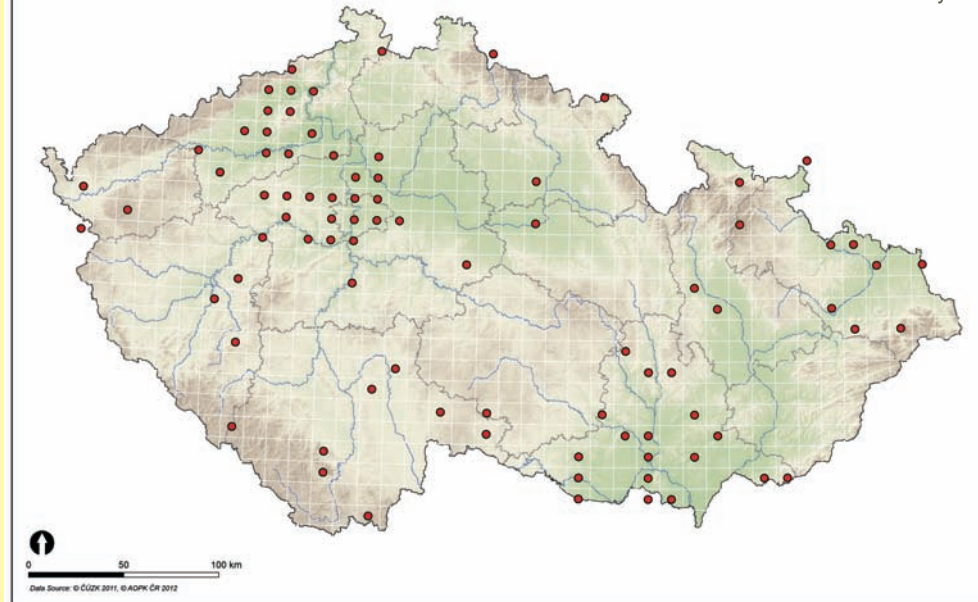
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Paradromius linearis* (Olivier, 1795) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Hůrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Hůrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Hůrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikroakvatické druhy žijí v půdách, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Hůrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovící aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Západopalearktický druh zasahující na východ po Ural. V ČR ojedinělý až hojný na suchých a polosuchých stanovištích bez zastínění: stepi, pole; nížiny až podhůří (Hůrka 1996).

Eurytopní, xerofilní, suché louky, pole, ruderály a okraje lesů, písčité říční nivy, stepi, písčité přesypy, suché stráně, vřesoviště (Koch 1989); eurytopní (Hůrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Hůrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Hůrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

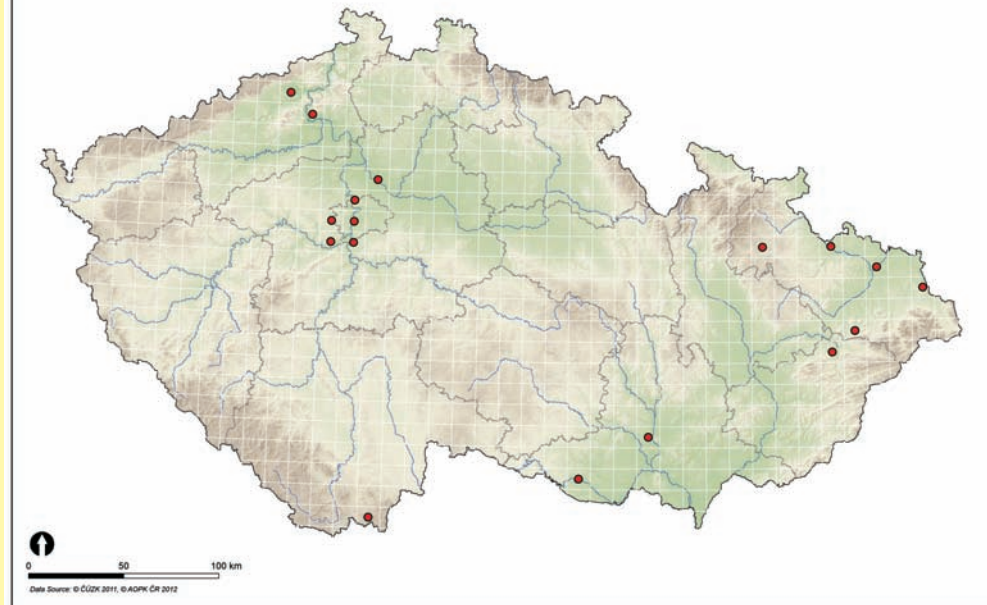
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

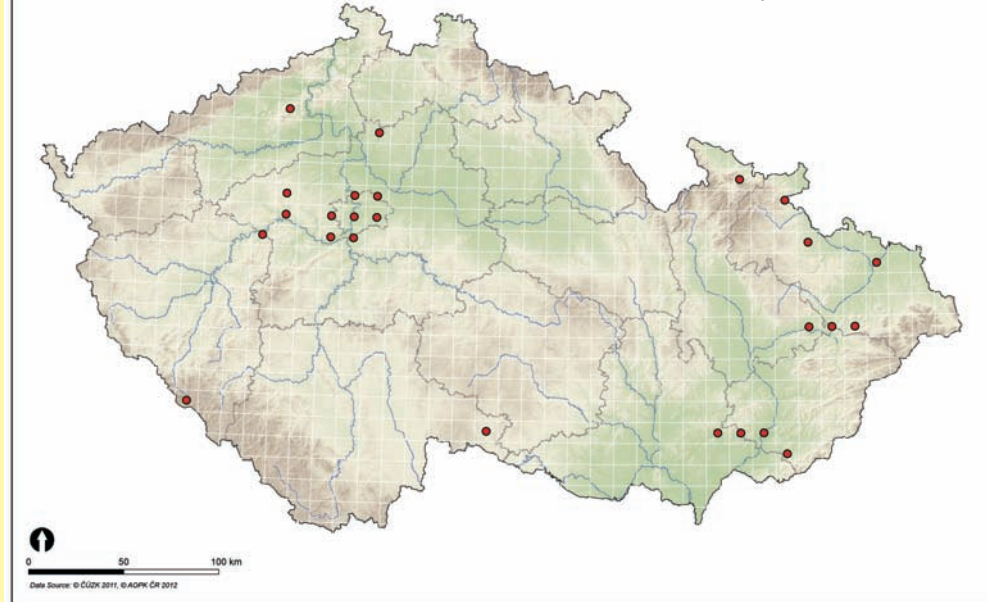
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

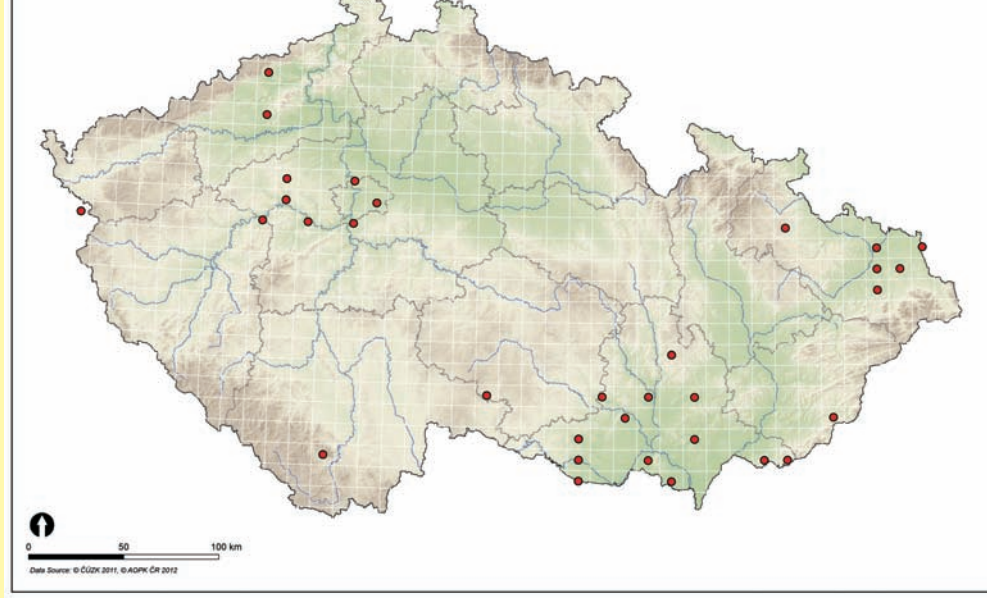
Zaznamenané nálezy do roku 1979

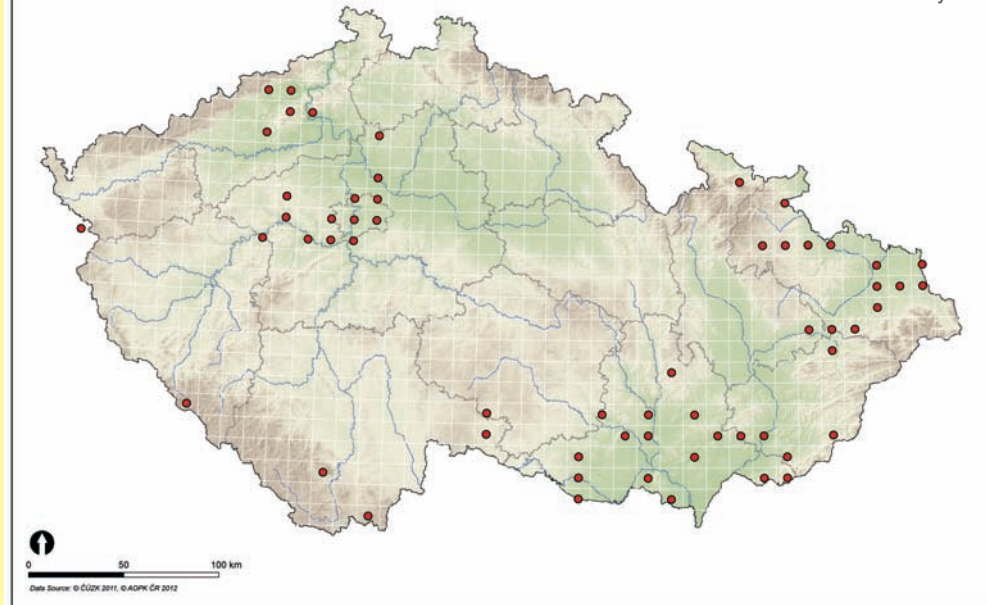
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Philorhizus notatus* (Stephens, 1827) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikačních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadují zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovící aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byt' nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizějící druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Drobný druh velký jen 2,7-3,7 mm (průměrně 3,2 mm). Většinou brachypterní, vzácně makropterní. Krovky slámově žluté s tmavou víceméně křížovou skvrnou, štít rezavý, hlava černá.

Severní, střední a jihovýchodní Evropa, Malá Asie, Střední Východ. V ČR po celém území spíše hojný, preferuje polozastíněná stanoviště: okraje lesů, zarostlé lomy, paseky, křovištní formace; nížiny až podhůří (Húrka 1996); eurytopní, xerofilní; vyhřáté stráně, suché stráně, vápenaté pastviny, kamenolomy, vřesoviště, pobřežní písčité přesypy; pod dny, detritem a mechem, na travách, mezi kořeny *Ammophila* (Koch 1989); adaptabilní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

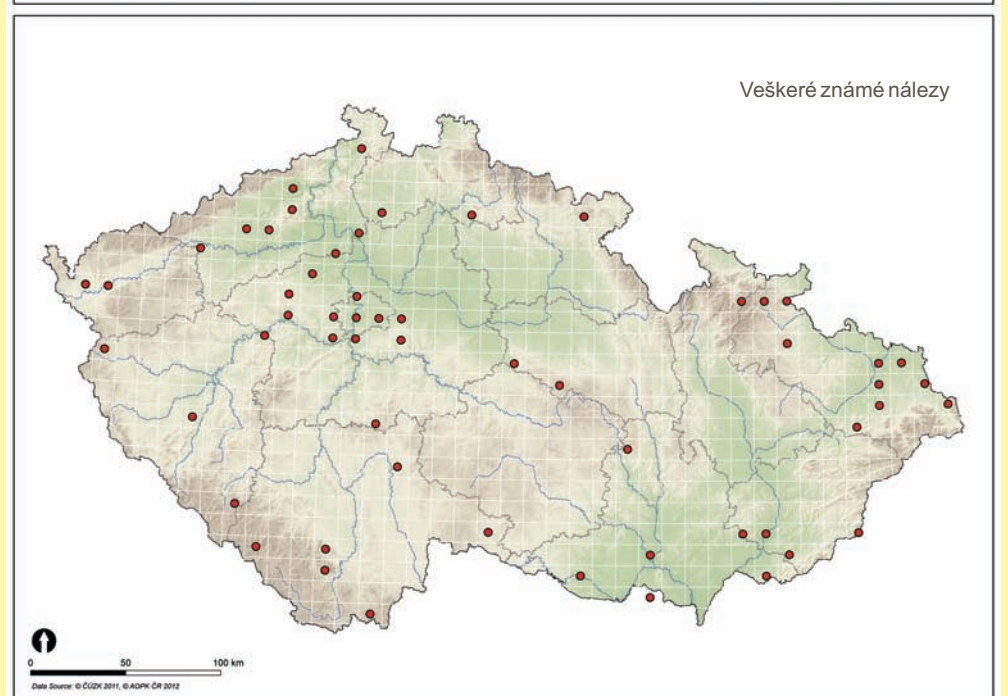
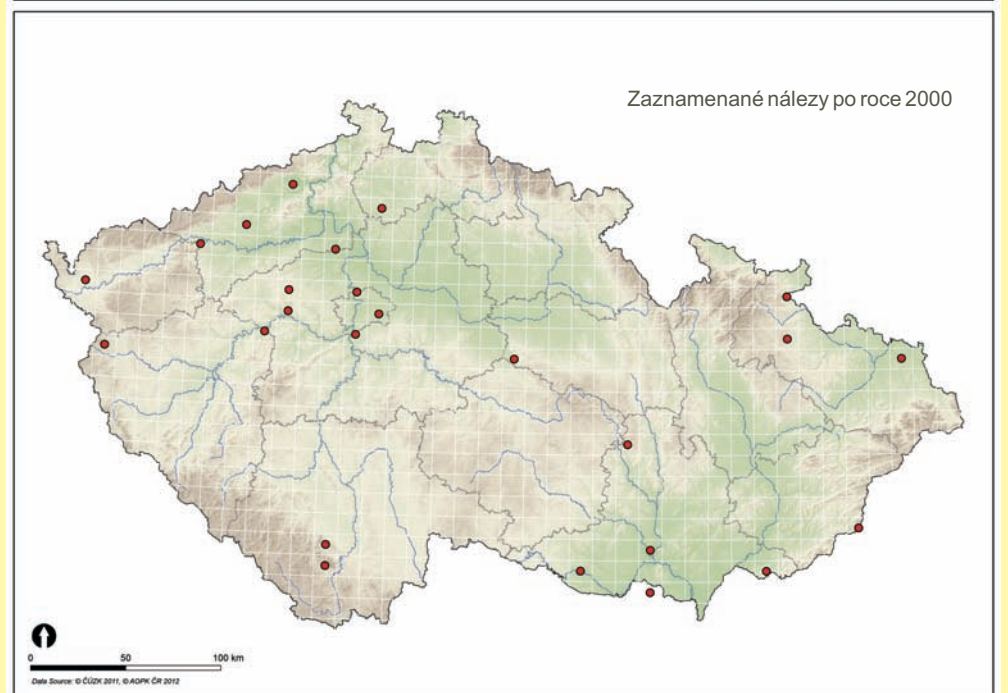
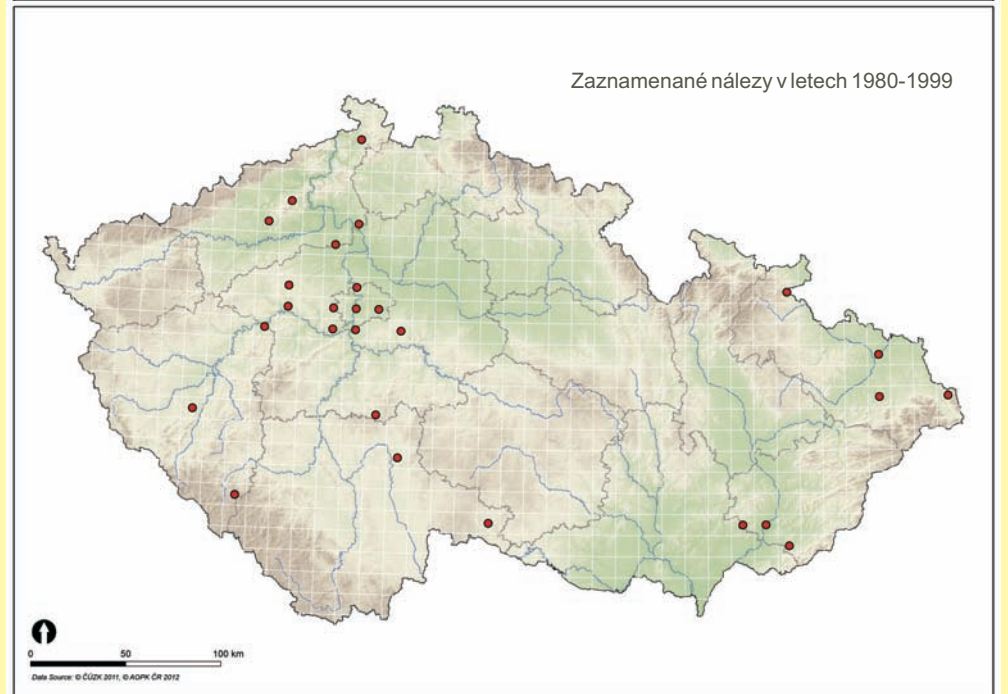
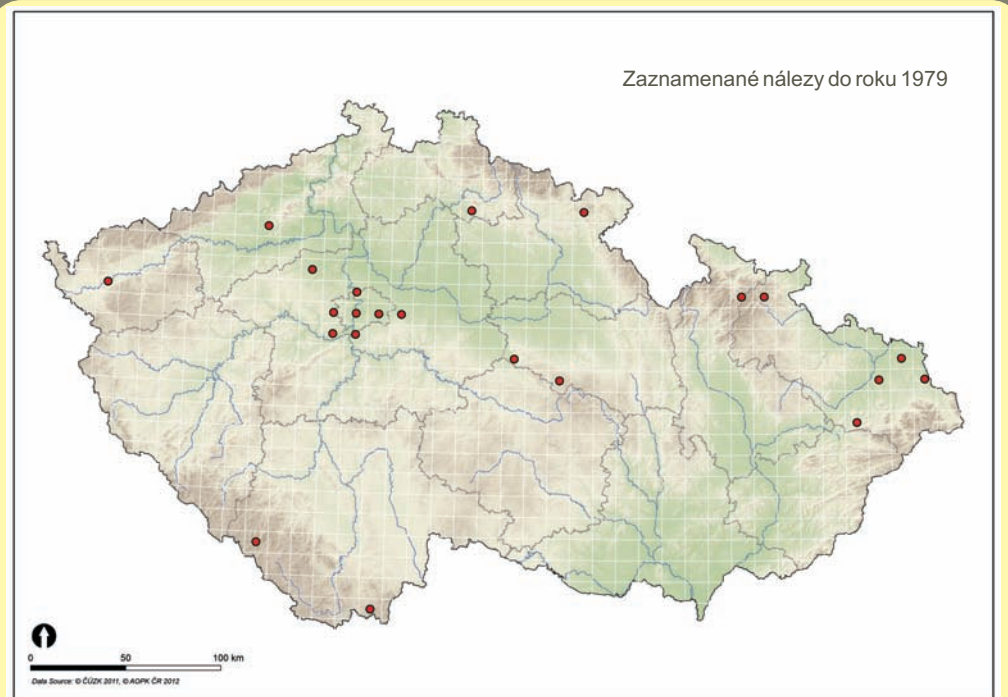
Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406-411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

Soubor map rozšíření druhu *Philorhizus sigma* (P. Rossi, 1790) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadují zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokovernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostokoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Střední a severní Evropa, Sibiř po Magadan. V Čechách ojedinělý, lokálně hojný, na Moravě vzácný na okrajích lužních lesů, na stromech podél stojatých i tekoucích vod; nížiny až podhůří (Húrka 1996).

Stenotopní, hygromilní, říční nivy, vlhké lužní lesy, břehy, pod drny, detritem, listím a kůrou (především *Populus* a *Salix*), na travách a keřích (Koch 1989); adaptabilní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

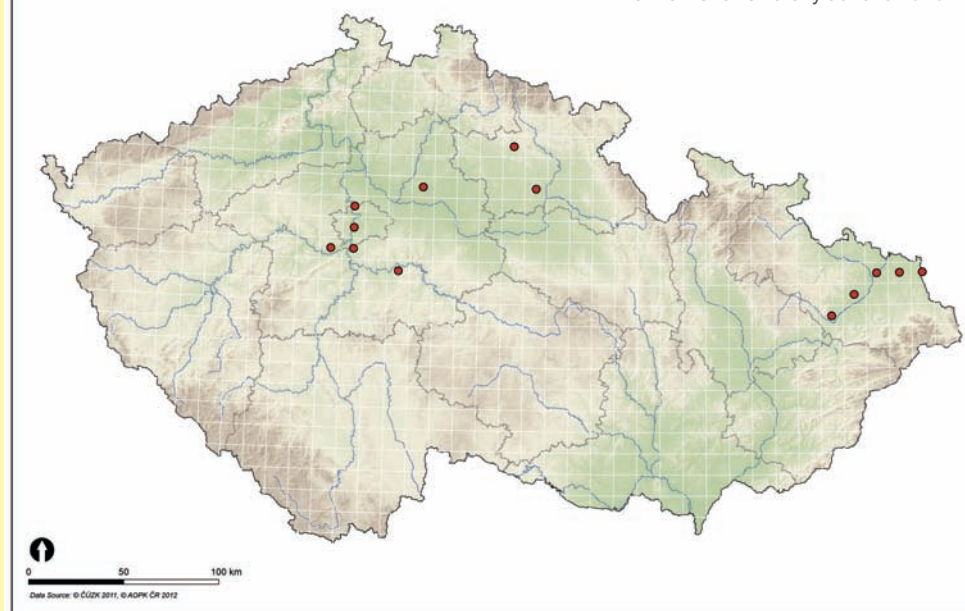
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

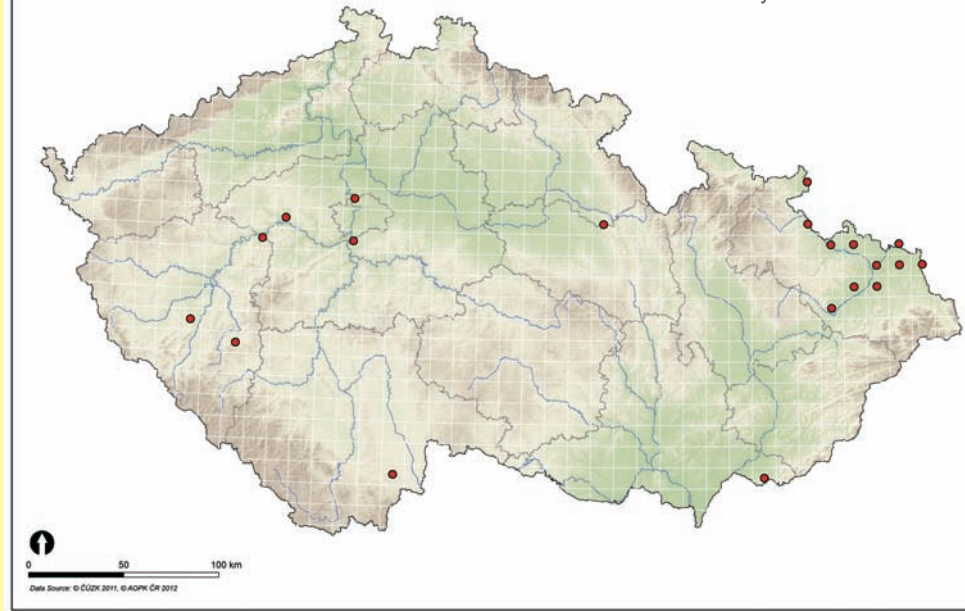
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

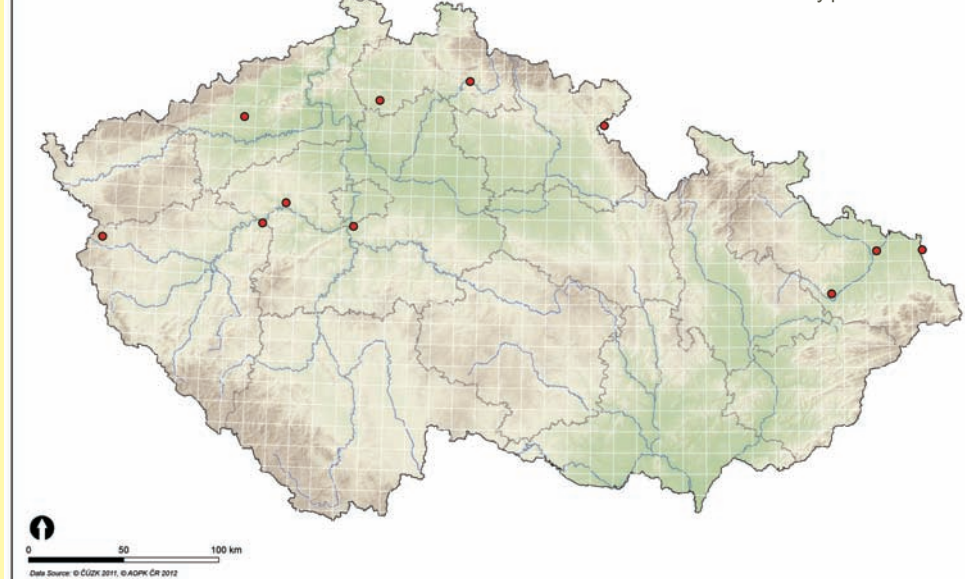
Zaznamenané nálezy do roku 1979

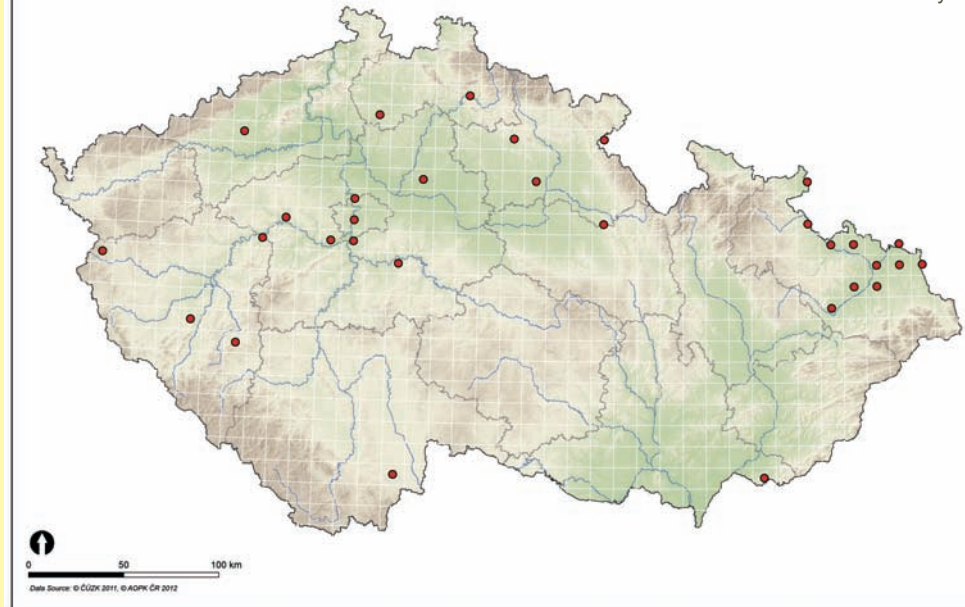
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Syntomus pallipes* (Dejean, 1825) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

CHARAKTERISTIKA STŘEVĚLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů nebyl dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005). Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrůznější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hničícím dřevě. Známé druhy vyžadující zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nespecializované masožravce lovcí aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Jižní Evropa, jih střední Evropy, Malá Asie, Kavkaz. V Čechách a na Moravě ojedinelý na suchších stanovištích, indifferntní k zastínění: stepi, lesostepi, světlé lesy; nížiny až pahorkatiny (Húrka 1996).

Eurytopní; lužní lesy; vlhké louky, břehy řek a rybníků, suchá pole; pískovny; pod listím (Koch 1989); adaptabilní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byť nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Prezentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

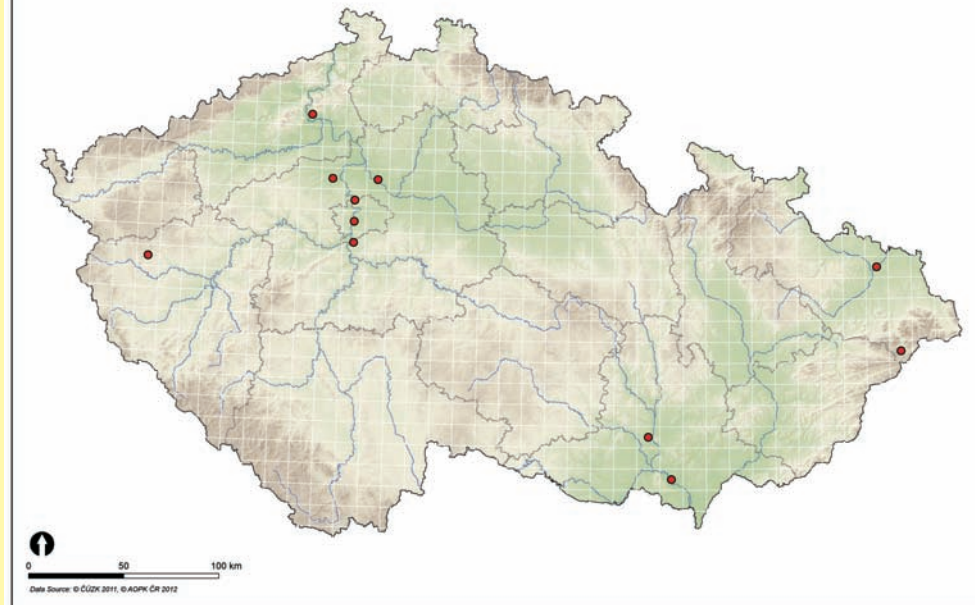
Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

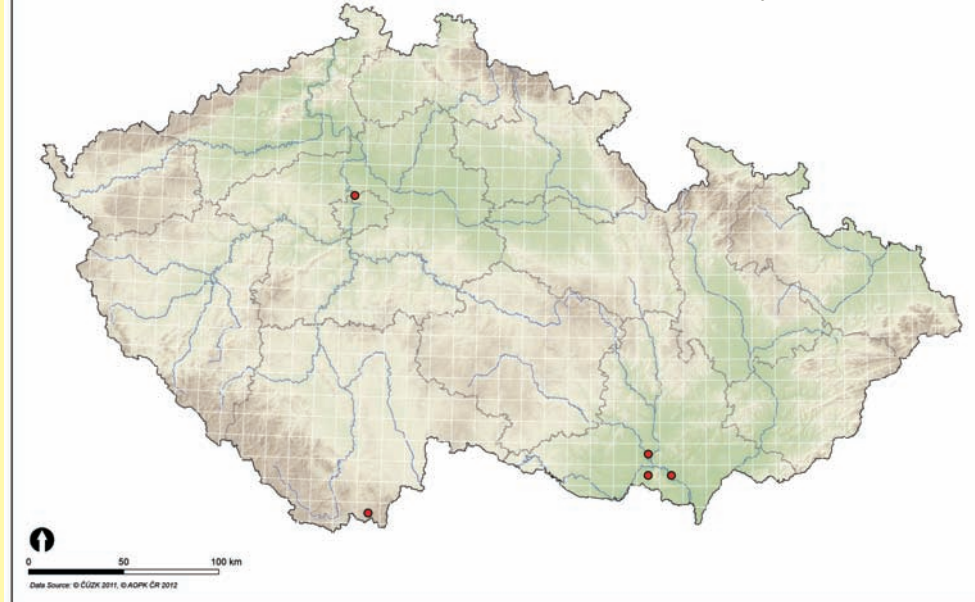
Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

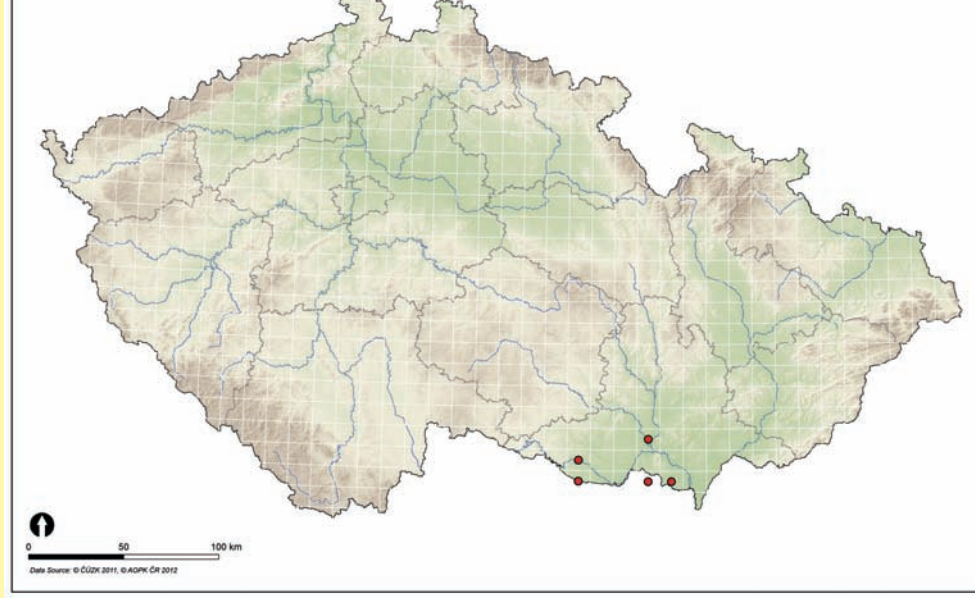
Zaznamenané nálezy do roku 1979

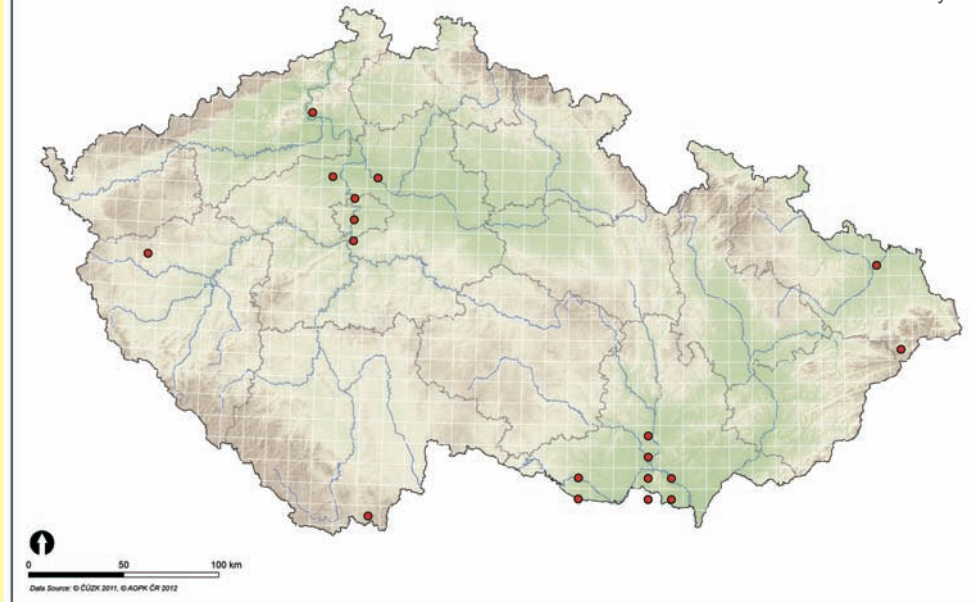
Zaznamenané nálezy v letech 1980-1999

Zaznamenané nálezy po roce 2000

Veškeré známé nálezy

Soubor map rozšíření druhu *Syntomus truncatellus* (L., 1761) (Coleoptera: Carabidae) v České republice

Autoři:
Oto Nakládal
Radek Hejda

Tato mapa byla vytvořena v rámci projektu CIGA 20124310 Model prognóz přemnožení bekyně mnišky (*Lymantria monacha* L.) v podmínkách měnícího se klimatu v ČR.

Česká zemědělská univerzita v Praze - Fakulta lesnická a dřevařská Praha, 2012

CHARAKTERISTIKA STŘEVLÍKOVITÝCH

Studium střevlíkovitých brouků (Carabidae) má v České republice dlouholetou tradici. Zejména díky sběratelské oblibě se jedná o jednu z nejlépe probádaných čeledí hmyzu. U většiny druhů jsou dobře prozkoumány zejména ekologické nároky ale i jejich přibližné faunistické rozšíření. I díky tomuto faktu jsou považováni za jednu z nejvýznamnějších bioindikčních skupin organismů (např. Húrka, Veselý & Farkač (1996)).

Moderní přehled našich druhů prvně podal Kult (1947), následné přehledy pak byly publikovány v letech 1972 až 1993 (Pulpán & Reška 1972; Pulpán & Húrka 1984, 1993). Doposud poslední seznam druhů, publikoval Húrka (1996).

V současné době je z území České republiky evidováno 518 druhů a poddruhů včetně druhů vyhynulých. Stálý výskyt dalších 22 druhů a poddruhů dosud dostatečně potvrzen (Veselý & kol 2005).

Do Červeného seznamu ohrožených druhů České republiky je řazeno 174 druhů a poddruhů (33,6 % z celkového počtu). Ze zákona je chráněno dle přílohy č. III Vyhlášky 359/1992 Sb. 16 konkrétních druhů, dále celý rod *Brachinus*, a kromě druhu *Cicindela hybrida* Linnaeus, 1758 také celý rod *Cicindela*. Do soustavy NATURA 2000 jsou zařazeny 3 druhy.

Střevlíkovití obývají nejrozličnější stanoviště od mokřích, bažinatých nebo pobřežních až po suchá stepní a pouštní. Většina druhů žije na povrchu půdy pod kameny nebo v hrabance. Žijí i na bylinách, keřích a stromech, některé druhy i pod kůrou a v hnijícím dřevě. Známé druhy vyžadují zastínění (lesní), ale i druhy heliofilní, pobíhající za dne a plného slunce na otevřených biotopech. Mikrokavernikolní druhy žijí v půdě, často pod hluboko zapadlými kameny. Některé druhy žijí jen v nížinách, jiné jen v alpských pásmech hor. Většina středoevropských druhů je však spíše vlhkomilných s noční aktivitou (Húrka 1996).

Střevlíkovití patří mezi dominantní dravé bezobratlé ve společenstvech epigeicky žijících organismů. Potravně jsou to především příležitostní polyfágní predátoři. Některé druhy jsou však dravé i fytofágní, zatímco jiné striktně fytofágní (Jennings, Houseweart & Dunn 1986). Naši zástupci patří hlavně mezi nesespecializované masožravce lovící aktivně kořist nebo vyhledávající uhynulé bezobratlé a výjimečně obratlovce. Část z nich jsou potravní specialisté vázaní např. na housenky, chvostoskoky, larvy i imaga drabčků nebo plicnaté plže.

PRO UŽIVATELE

Poznání aktuálního i historického rozšíření konkrétních druhů je základem pro jejich efektivní ochranu do budoucna. Mnohé druhy střevlíkovitých jsou těsně vázány na prostředí a jsou citlivé k jeho byt' nepatrným změnám. Na změny v prostředí pak jednotlivé druhy v interakci s ostatními reagují rozdílným způsobem, což se v konečném důsledku projeví ve změně abundance těchto druhů. V současné době se mnohé biotopy mění velmi dynamicky především díky globálním změnám klimatu a antropogenním vlivům. Presentovaný soubor map dává představu o celkovém historickém rozšíření druhu na území ČR, dále pak ve třech periodách (do roku 1979, v periodě 1980 až 1999 a 2000 až do současnosti). Přibližně stejný počet obsazených čtverců ve všech 3 periodách ukazuje na stabilní areál rozšíření v ČR. Výrazný nárůst počtu obsazených čtverců, nebo naopak jejich výrazný pokles značí expandující respektive mizející druh. Při srovnání s celkovým historickým areálem rozšíření lze pak vyhodnocovat posuny areálu rozšíření.

CHARAKTERISTIKA DRUHU

Drobný druh velký jen 2,3-3,3 mm (průměrně 2,8 mm). Celý černý, jen 1. článek tykadel a holeně hnědé. Brachypterní, vzácně makropterní.

Západopalaerktický druh, v ČR hojný spíše na sušších stanovištích: stepi, vřesoviště; nížiny až hory, častý v pahorkatinách (Húrka 1996); eurytopní, xerofilní, především na světlých stanovištích s nízkou vegetací, světliny, suché okraje lesů, borové lesy, stepi, močály, písčité říční nivy, říční břehy, písčité přesypy, suché zahrady, suché a polosuché travnaté plochy, na vlhkých loukách, pod hrabankou, detritem, drny a uvolněnou kůrou (Koch 1989); eurytopní (Húrka, Veselý & Farkač 1996).

TYPICKÝ BIOTOP

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE DAT

Húrka K. 1996: Carabidae of the Czech and Slovak Republics. Carabidae České a Slovenské republiky. Kabourek, Zlín. 565 pp.

Húrka K., Veselý P. & Farkač J. 1996: Využití střevlíkovitých (Coleoptera: Carabidae) k indikaci kvality prostředí. Klapalekiana 32: 15-26.

Jennings D. T., Houseweart M.W. & Dunn G. A. 1986: Carabid beetles (Coleoptera: Carabidae) associated with strip clearcut and dense spruce-fir forest of Maine. The Coleopterists Bulletin, 40(3): 251-263.

Koch K. 1989: Die Käfer Mitteleuropas, Ökologie. Band 1. Goecke & Evers, Krefeld. 440 pp.

Veselý P., Moravec P. & Stanovský J. 2005: Carabidae (střevlíkovití), pp. 406-411. In: [eds]: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. List of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 760 pp.

Nálezová databáze Agentury ochrany přírody a krajiny (2012).

MAPY ZNÁMÉHO ROZŠÍŘENÍ DRUHU

